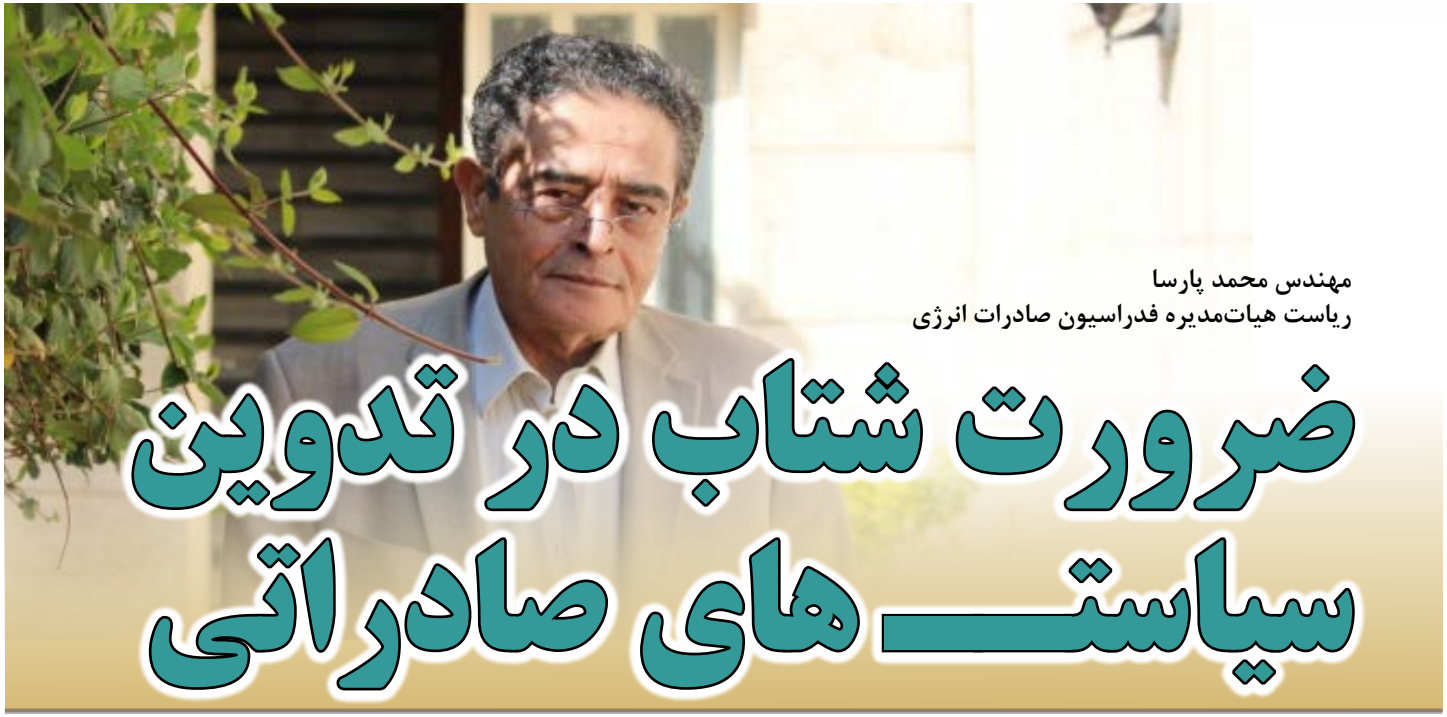
همبار انرژی
FIEEI
شماره صد و هشتاد و شش / هفته سوم مهر هزار وچهارصد

مهندس محمد پارسا
ریاست هیات‌مدیره فدراسیون صادرات انرژی

ضرورت شتاب در تدوین سیاست‌های صادراتی

برآیند دیدگاه‌های مدیران سیاسی ارشد اداره‌کننده کشور این است که احتمال روند حذف تحریم‌های ایران شاید به این زودی‌ها ممکن نباشد. به این ترتیب ایران در کوتاه‌مدت کسب درآمدهای ارزی از صادرات نفت را باید از دستور کار خارج کند. از سوی دیگر حتی اگر تحریم‌ها نیز برداشته شوند یا بنا بر آنچه برخی از مدیران دولت سیزدهم باور دارند بی‌اثر شوند باز هم ایران برای رسیدن به رشد اقتصادی پرشتاب نیاز دارد میزان و کیفیت صادرات را توسعه دهد. حالا پرسش این است که کدام گروه از کالاها یا خدمات در کوتاه‌مدت می‌توانند در بازارهای صادراتی جا باز کنند. بدون تردید مزیت اصلی ایران برای توسعه صادرات منطقی و اقتصادی، صادرات کالاهای نزدیک به انرژی از مزیت‌های ایران برای صادرات و نیز صادرات خدمات فنی- مهندسی است. با این همه اما به نظر می‌رسد ۱/۵ ماه پس از تاسیس دولت تازه و اصرار اعضای بلندمرتبه دولت بر صادرات آنها هنوز در سیاست تجارت خارجی و به ویژه سیاست توسعه صادرات به جمع‌بندی نرسیده‌اند.

شاید یکی از دلایل آن انتصاب افراد تازه به مناصب مشاور و معاون اقتصادی و نیز انتخاب دیرهنگام رییس بانک مرکزی و همچنین معاونان و مدیران در وزارتخانه‌ها باشد. این تاخیر در جمع‌بندی سیاست صادراتی اما نباید بیش از این طولانی شود و ستاد اقتصادی دولت و شخص رییس دولت سیزدهم می‌توانند در نشست‌های کارشناسی درون مجموعه‌های دولت و برآوردهایی که از توانایی‌های صادرات غیر از نفت وجود دارد و نیز شتاب‌بخشی به فرآیند تدوین سیاست‌های تازه در توسعه صادرات شتاب بیشتری به خرج دهند.

مدیران محترم دولت تازه که برخی از آنها سابقه وزارت دارند نیک می‌دانند دنیای امروز دنیای درنگ و ایستایی نیست و هر روزی که سپری می‌شود دنیایی از دگرگونی‌ها در توانایی و ناتوانی کشورها و نیز مناسبات سیاسی در تجارت خارجی رخ می‌دهد که پیش‌بینی آنها سخت و دشوار است. ادامه در صفحه ۲

راه مدیریت بحران سوخت در زمستان

دکتر رضا پدیدار

بحران سوخت در جهان از سال ۲۰۲۰ با کمبود سوخت در ونزوئلا و لبنان اوج گرفت و پس از آن در سال‌جاری در پمپ بنزین‌های انگلیس نیز ملاحظه شد. اکنون گفته می‌شود که اروپا در زمستان با معضل کمبود گاز مواجه است و بحران جدی است. اما در کشور ما نیز صدای پای بحران کمبود گاز در زمستان چندماهی است که شنیده شده است. بحرانی که بر خلاف تمام کشورهای درگیر کمبود سوخت، به سبب مصرف نادرست و تقاضای بی‌رویه است؛ نه کاهش تولید و عرضه سوخت. بنابراین، بحران سوخت در ایران به‌عنوان یکی از ۳ تولیدکننده بزرگ انرژی در جهان، از جنس بحران مدیریتی است و علی رغم تحریم‌ها، توانایی حل بحران سوخت در کشور ما از طریق کاهش شدت مصرف وجود دارد. حتی برای کوتاه مدت نیز بر مبنای تحلیلی که در اتاق بازرگانی تهران انجام شده، می‌توان با کمک ظرفیت مازادی که در تولید انرژی داریم - بویژه در خصوص فرآورده‌های هیدروکربوری - از بحران عبور کرد.

کشورهایی مانند روسیه و چین در زمستان نیاز گاز مصرفی مراکز صنعتی انرژی بر خود را با مشتقات نفتی پوشش می‌دهند. در پی کمبود کنونی گاز در جهان نیز بخشی از تقاضا بخصوص در صنعت، با استفاده از سوخت‌های جایگزین پاسخ داده می‌شود. در ایران هم این ظرفیت وجود دارد و می‌توان در ماه‌های آذر، دی و بهمن، مازاد گازوئیل تولیدی را جایگزین گاز مصرفی بخش صنعت کرد. البته این موضوع درآمد صادراتی ایران را در شرایط سخت تحریم کاهش خواهد داد و نباید در ایران تنها راهکار باشد.

راهکار اصلی برای تأمین سوخت زمستان امسال ایران، آگاه‌سازی جامعه و فرهنگ‌سازی برای مدیریت مصرف است؛ اینکه چطور مصرف کنند و روند مصرف را با تولید و عرضه انرژی هماهنگ سازند. اکنون این روند آگاه‌سازی و تنظیم روند مصرف با واردات در اروپا در حال اجراست و ایران ادامه در صفحه ۲

ادامه از صفحه ۱

مدیران محترم توجه دارند در شرایط امروز هزاران هزار شرکت از سراسر جهان حاضر در رقابتی نفسگیر در تکاپوی به دست آوردن بازار صادرات کالا و خدمات هستند و ایران نیز باید به صف کشورهای پرتلاش در این عرصه بپیوندد.

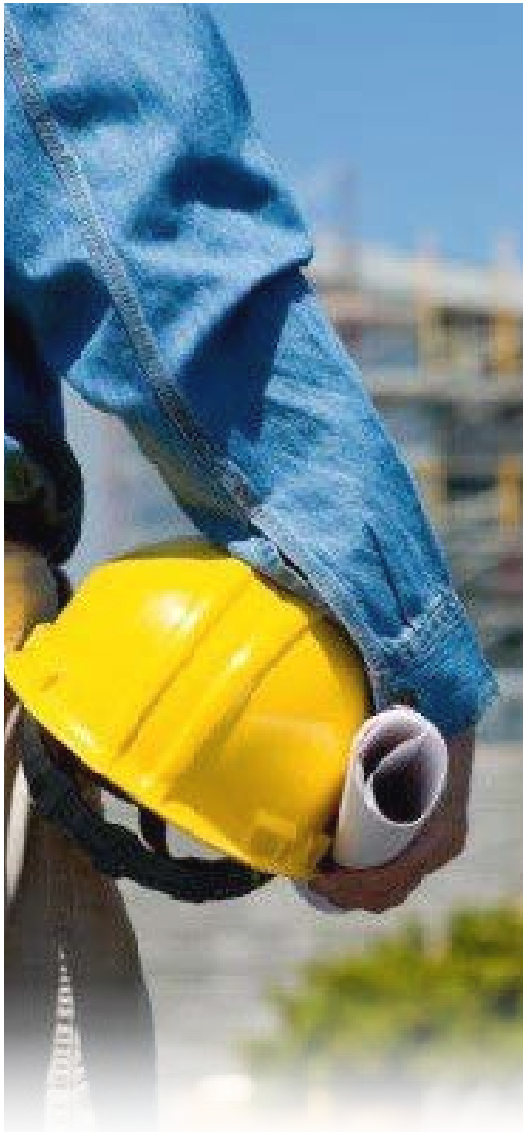
نگارنده پیش از این یادآور شده بودم تقویت نهادهای مرتبط با توسعه صادرات مثل بانک توسعه صادرات، سازمان توسعه تجارت، صندوق ضمانت صادرات از نظر نیروی انسانی متخصص و با دانش و با انگیزه‌های بیشتر و نیز سازگار کردن سیاست‌های پولی، ارزی و بانکی و تجاری یک ضرورت تمام‌عیار است و باید گام‌های بیشتر و بلندتری برداریم.

حالا و پس از سپری شدن یک ماه و نیم از زمان تاسیس دولت تازه به نظر می‌رسد درنگ در تدوین راهبرد توسعه صادرات و شناخت دشواری‌ها و الزام‌های این مقوله پیچیده روا نیست و باید کارها تسریع شود.

تجربه نشان داده که در سال‌های تازه سپری شده با وجود همه بی‌مهری‌های دولتی و نیز سردرگمی‌ها و تداخل سیاست‌ها که هر کدام سد راه توسعه و شتاب‌بخشی به توسعه صادرات بوده‌اند باز هم بخش خصوصی توانسته است گام‌های مناسبی بردارد و از دانش و تخصص پیمانکاران و نیز بازرگانان و توانایی‌های پیدا و پنهان خود استفاده کند.

پیشنهاد نگارنده این است که در کمترین زمان ممکن شورای عالی صادرات که سال‌هاست بی‌تحرک و نیمه‌جان شده در نشستی تازه مسایل را مطرح کند. در این نشست می‌شود تصمیم گرفت که همکاری نهادهای بزرگ صادراتی بخش خصوصی با بخش‌های مرتبط با صادرات در دولت مناسبات نوینی برپا کرده و لباس رخوت و سستی از تن توسعه صادرات بیرون آورد. هر یک روز درنگ در تصمیم‌گیری در این وضعیت دشوار می‌تواند فرصت‌های موجود را کاهش داده و شانس ایران را برای گرفتن کار و بازار صادراتی در منگنه قرار دهد.

به عنوان یک صادرکننده و نیز به نیابت از فدراسیون صادرات انرژی که نهادی بزرگ و از مجموعه‌های موثر صادراتی است از دولت سیزدهم می‌خواهم مقوله تدوین سیاست‌های صادراتی در کوتاه‌ترین زمان را جدی گرفته و اقتصاد را به راه اصلی که راه نجات است راهنمایی کنند.

فدراسیون صادرات انرژی با تجربه ارزشمندی که اعضای آن دارند آمادگی دارد در فرآیند توسعه صادرات با نهادهای مرتبط همکاری کند و دانش و تجربه خود را با این نهادها به مشارکت بگذارد.

ادامه از صفحه ۱

راه مدیریت بحران سوخت در زمستان

دکتر رضا پدیدار

نیز به‌عنوان کشوری که ظرفیت قابل توجهی در این زمینه دارد، می‌تواند از این راه حل استفاده کند.

بر اساس آمارهای داخلی و نهادهای بین‌المللی، ایرانی‌ها جزو مُسرفان انرژی در جهان هستند. به‌طوری که گزارش نهادهای داخلی و خارجی از جمله سازمان بین‌المللی انرژی نشان می‌دهد، در ایران شدت مصرف انرژی ۵٫۲ تا ۵.۷ برابر میانگین جهانی است. به این معنا که در ایران در حال تخریب انرژی هستیم؛ نه تولید و مصرف. ژاپن به‌عنوان کم مصرف‌ترین کشور در این لیست، با مصرف یک هشتم نسبت به سرانه مصرف انرژی در خاورمیانه و تولیدات صنعتی، نشان می‌دهد که ظرفیت این کاهش شدت مصرف انرژی بویژه در خصوص گاز وجود دارد. فراتر از این نگاه تطبیقی، تأمین انرژی و مصرف آن دو مقوله است که ایران در تأمین مشکلی وجود ندارد و در ارقام بالایی انرژی تولید می‌شود. برای مثال در فصل سرد سال بیش از ۸۰۰ میلیون متر مکعب در روز گاز در ایران تولید می‌شود. اما در مصرف بسیار گشاده دستی و اسراف می‌شود و به همین دلیل یک خسارت به اقتصاد کشور در اثر شدت مصرف انرژی و عدم توجه به بهینه‌سازی مصرف وارد می‌شود و ایران را وارد فاز بحرانی تأمین سوخت می‌کند که البته بیشتر از مدیریت نادرست دولت نشأت می‌گیرد.

برای امسال با در نظر گرفتن تنوع جغرافیایی و اقلیمی که آغاز فصل سرد از ماه‌های آبان تا دی را در برمی گیرد، باید روی مدیریت تأمین انرژی تمرکز بیشتری شود و تا پیش از آن نیز روی نحوه مصرف اقدامات بنیادی و فرهنگی صورت گیرد. در تمام دنیا این مسأله تفهیم شده است که درجه دمای مطلوب در شب و روز و نحوه مصرف باید چگونه باشد و در ایران نیز می‌توان فرهنگسازی کرد و نهادهای مربوطه نیز برای انجام اصلاحات دست به کار شوند.

می توانیم امسال را در کوتاه مدت مدیریت کنیم اما گام بعدی، کاهش شدت مصرف انرژی به شکل اصولی و مطابق با تجربه جهانی باید در دستور کار قرار گیرد. باید از فاز تخریب انرژی رها شد و در بلند مدت باید شاخص شدت انرژی را با استفاده از تکنولوژی‌های روز، اصلاح مدیریت، توجه به ساخت و سازهای اصولی، فرهنگسازی نحوه صحیح مصرف بهبود داد. شدت مصرف انرژی در ایران با یک شیب فزاینده در دهه اخیر از ۲۴ هزار و ۶۸۰ بی‌تی یو به ۳۴ هزار و ۷۱۰ بی‌تی یو رسیده است درحالی که متوسط جهانی آن ۹ هزار و ۵۳۱ بی‌تی یو برای یک دلار تولید ناخالص داخلی است. این فاصله معنا دار نشان دهنده ظرفیت نهفته در این بخش است که علاوه بر رفع بحران انرژی، کاهش آثار تخریبی محیط‌زیستی و ایجاد ظرفیت صادراتی را به‌دنبال خواهد داشت.

در همین حال باید نظام پرداخت یارانه‌های پیدا و پنهان انرژی را نیز اصلاح و از این منبع برای بهبود شاخص‌های مصرفی استفاده کرد. در بحث تولید نیز علاوه بر توسعه میادین، حفظ و نگهداشت وضع موجود و جمع‌آوری گازهای همراه امری ضروری است. مرکز پژوهش‌های مجلس اخیراً در گزارشی عنوان کرده که بیش از ۹۰۰ هزار میلیارد تومان یارانه پنهان انرژی در ایران است که از این رقم حدود ۵۴۱ هزار میلیارد تومان آن برای گاز طبیعی و ۴۳۶ هزار میلیارد تومان برای فرآورده‌های نفتی است و ایران از نظر پرداخت یارانه رتبه نخست جهان را دارد. اگرچه این عدم النفع است و دولت پولی برای آن پرداخت نمی‌کند اما برنامه‌ریزی درست برای این یارانه‌ها می‌تواند به‌کاهش شدت مصرف انرژی در سال‌های آتی بینجامد.

پیام باقری نایب رییس فدارسیون صادرات انرژی ایران

رفع مشکل خاموشی صنایع در کوتاه‌مدت میسر نیست

موضوع قطعی برق که از زمستان سال گذشته آغاز و در تابستان امسال تشدید شد به یکی از مهم‌ترین معضلات این روزهای صنایع ایران تبدیل شده است. در این میان بسیاری از واحدهای تولیدی در طول سه ماه گذشته ناچار به فعالیت زیر ظرفیت شده و بسیاری نیز به واسطه ماهیت فعالیت‌هایشان دچار ضرر و زیان‌های هنگفت شده‌اند. به عنوان مثال صنایعی مانند صنایع غذایی و صنایع ذوب از این رهگذر آسیب‌های بیشتری متحمل شده و سایر واحدهای تولیدی نیز به دلیل قطعی خارج از زمان بندی‌های اعلام شده ماشین‌آلات و دستگاه‌هایشان دچار خسارت شده است.

شرط تامین برق توسط واحدهای صنعتی بزرگ

در حالی که هنوز میزان دقیق خسارت قطعی برق به صنایع مشخص نشده، سعید زرندی معاون وزارت صمت روز یکشنبه از اعلام آمادگی شرکت‌های بزرگ کشور برای تامین ۱۰ هزار و ۵۰۰ مگاوات برق خبر داد و گفت: تاکنون برای ۱۳ شرکت از سوی وزارت نیرو موافقت‌نامه اصولی صادر شده است.

در همین رابطه پیام باقری نایب رییس فدارسیون صادرات انرژی ایران در گفت‌وگو با «جهان‌صنعت» در خصوص امکان‌سنجی تحقق تامین ۱۰ هزار و ۵۰۰ مگاوات برق از صنایع بزرگ توضیح می‌دهد: صنایعی که به صورت مگاواتی برق مصرف می‌کنند، عمدتا صنایعی زیرساختی و زیربنایی مانند فولاد و سیمان هستند که مدت‌هاست اجازه تامین و تولید برق خود را کسب کرده‌اند. به طوری که قادر باشند با احداث نیروگاه‌هایی در واحدهای خود، برق مصرفی‌شان را پوشش داده و در شرایط اضطرار از ضرر و زیان جلوگیری کنند.

در تابستان امسال نیز با توجه به خاموشی‌های گسترده و کمبود ۱۲هزار مگاواتی برق تصمیماتی در این زمینه گرفته شد تا شرکت‌های فولادی، سیمانی و صنایع زیر ساختی به طور کامل قادر به استفاده از برق مورد نیازشان نشده و میزان مصرف آنها در مقاطعی با برنامه‌ریزی کنترل یا قطع شود. دلیل اتخاذ چنین تصمیمی نیز این بود که کمبود ۱۲هزار مگاواتی برق در کشور می‌توانست بحرانی اقتصادی و اجتماعی ایجاد کند؛ به همین دلیل اولویت‌ها بر کنترل خاموشی‌ها و حل این کمبود قرار داده شد. باقری در ادامه می‌افزاید: تصمیم اخیر و مجوز احداث نیروگاه برای این صنایع که عمدتا فولادی هستند از همین‌رو است. ولی نکته بااهمیت این است که این برق در زمان‌هایی که کشور در پیک مصرف است نباید قطع شود. چراکه سرمایه‌گذاری‌های سنگینی برای احداث نیروگاه‌ها در این واحدها صورت می‌گیرد و اگر قرار باشد با وجود این کار باز هم در زمان‌های پیک مصرف، برق این صنایع قطع شود، تمامی این سرمایه‌گذاری‌ها بی‌اثر خواهد شد.

در واقع اگر برق قطع شود این صنایع که وابستگی جدی به برق، آب و گاز دارند آسیب‌های اقتصادی بزرگی می‌بینند. لذا با این الزام چنین طرحی مطرح شده و مورد استقبال قرار گرفته است. حتی آن‌طور که مطلع شده‌ام کارهای اولیه این موضوع در وزارت نیرو در حال انجام بوده و مدیرش نیز از طرف وزیر نیرو منصوب شده است.

فکر اساسی باید پنج سال پیش صورت می‌گرفت

زمستان سال گذشته که خاموشی برق اتفاق افتاد، بسیاری از کارشناسان هشدار دادند که تابستان امسال تابستان سختی از نظر تامین برق خواهد بود. به همین دلیل یکی از سوالات مهم این است که با توجه به در اولویت قرار گرفتن صنایع جهت قطعی برق، چرا در طول چند ماه گذشته راهکار مناسبی برای خروج از این مشکل از سوی مسوولان اتخاذ نشده است؟ در این رابطه نایب رییس سندیکای برق معتقد است: در صنعت برق سرمایه‌گذاری‌ها سنگین، گران و زمان‌بر است. ما از چند سال قبل نسبت به این قضیه هشدار داده بودیم؛ در واقع فکر اساسی باید پنج سال پیش صورت می‌گرفت تا امروز با این خاموشی‌ها روبه‌رو نشویم.

امروز هم اگر هر تصمیم اساسی گرفته شود اثر خود را پنج سال بعد نشان می‌دهد. یعنی نمی‌توان خاموشی‌ها را با یک حرکت سریع از بین برد و نباید به موضوع خاموشی‌ها با خوش‌بینی برخورد کرد.

باقری در ادامه تصریح می‌کند: ما در زمستان و تابستان خاموشی داریم ولی دلایل این خاموشی‌ها متفاوت است. خاموشی زمستان به دلیل کمبود گاز است و خاموشی تابستان به دلیل کمبود تولید نیروگاه‌هاست که میزان تقاضا را پوشش نمی‌دهد. این روند مشکلی جدی در حوزه گاز و برق است. کمبود گاز اثر خود را بر خاموشی‌ها می‌گذارد و نیروگاه‌ها از دریافت گاز محروم می‌شوند و با خاموشی روبه‌رو می‌شوند. حل‌وفصل این مشکلات راهکارهایی زمان‌بر دارد و اینطور نیست که مشکل با تصمیمی که امروز گرفته می‌شود حل‌وفصل شود. بنابراین در این خصوص نیازمند خلق منابع، نقدینگی و کارهای اساسی هستیم. یعنی چنین موضوع مهمی باید مورد توجه دولت سیزدهم و وزارت نیرو قرار بگیرد تا حتما با به کارگیری نظرات کارشناسان و صاحب نظران این مشکل حل و فصل شود.

آسیب خاموشی‌ها دردوبعد

باقری همچنین در خصوص برآوردهای صورت گرفته از میزان خسارت صنایع و واحدهای تولیدی به واسطه کمبود برق و خاموشی‌ها نیز توضیح می‌دهد: معمولا آسیب‌های وارده در دو بخش تعریف می‌شود. برخی از این آسیب‌ها مرئی و جلوی چشم ما و در سطح اصناف و آحاد مردم است و یکسری از آسیب‌ها نیز در سطح اقتصاد کلان کشور هستند که در مقابل چشم ما نیست، ولی آثار و تبعات آنها گریبانگیر اقتصاد کشور است. هر دو بعد این مساله مهم است، ولی بعد دوم به دلیل وسعت اثرگذاری بر اقتصاد می‌تواند از درجه اهمیت بالایی برخوردار باشد.

وی در ادامه می‌افزاید: من برآوردی از میزان آسیب‌ها ندارم، چون گزارشی را در این زمینه ندیده‌ام. قطعا خاموشی‌ها آسیب وارد کرده و به لحاظ کمی نیز پیامدهای آن گسترده بوده است. به طور مثال وقتی صنعتی به برق وابسته است از جمله صنایع ذوب، ریخته‌گری، آب‌کاری، کوره‌های القایی، سیمان‌ها و فولاد آسیب وارد شده به آنها از رهگذر خاموشی‌ها متنوع و قابل توجه است؛ به اضافه اینکه آسیب‌هایی نیز به اصناف و لوازم خانگی مردم نیز وارد می‌شود که آنها را نیز باید جزو خسارت‌های ناشی از قطعی برق دانست. همچنین این موضوع علاوه بر پیامدهای اقتصادی، آسیب‌های اجتماعی نیز در پی دارد. به همین دلیل از آنجا که هنوز مرجعی رسمی و قابل قبول میزان خسارت‌های ناشی از خاموشی‌ها را منتشر نکرده است، هنوز نمی‌توان به صورت دقیق راجع به آن اظهارنظر کرد؛ اما به طور قطع آثار اجتماعی و اقتصادی این وضعیت بسیار گسترده خواهد بود

رشد تولیدات صنعتی در گرو تصمیمات شفاف

حمیدرضا صالحی سلمی

براساس آنچه بانک جهانی اعلام کرده، رتبه ایران در تولید ناخالص داخلی از جایگاه ۲۶ اقتصاد جهان در سال ۹۶ به رتبه ۵۱ در سال ۹۹ کاهش پیدا کرده است. این موضوع نشان می‌دهد که اقتصاد و صنعت کشور طی این سال‌ها آسیب جدی دیده است. بی‌ثباتی در قوانین، تعدد قوانین و مسائل و چالش‌های کوچک و بزرگ که به صورت روزانه، فعالان اقتصادی و صنعتی را درگیر خود کرده، باعث شده در بخش‌های مختلف شاهد تنزل جایگاه ایران باشیم.

براساس آنچه بانک جهانی اعلام کرده، رتبه ایران در تولید ناخالص داخلی از جایگاه ۲۶ اقتصاد جهان در سال ۹۶ به رتبه ۵۱ در سال ۹۹ کاهش پیدا کرده است. این موضوع نشان می‌دهد که اقتصاد و صنعت کشور طی این سال‌ها آسیب جدی دیده است. بی‌ثباتی در قوانین، تعدد قوانین و مسائل و چالش‌های کوچک و بزرگ که به صورت روزانه، فعالان اقتصادی و صنعتی را درگیر خود کرده، باعث شده در بخش‌های مختلف شاهد تنزل جایگاه ایران باشیم.

یکی از موضوعات مهمی که سبب شده، شاخص‌های اقتصاد و صنعت کاهشی شوند، تحریم صنعت ایران است. سال‌های گذشته (قبل از سال ۹۷) ایران با تحریم‌های مختلفی مواجه بود، ولی در تحریمی که دولت ترامپ (سال ۹۷) برای ایران آغاز کرد، صنایع و بخصوص صنایع اثرگذار در تولید ناخالص داخلی، هدف قرار گرفتند.

زمانی که کشوری تحریم است و رابطه‌ای با دنیا ندارد، قاعدتاً نمی‌تواند مبادلات تجاری خود را براساس قوانین بین‌المللی پیش ببرد؛ در حال حاضر ایران گرفتار چنین وضعیتی است. برای دور زدن تحریم‌ها مجبور هستیم، سراغ راه‌ها و روش‌هایی برویم که باعث افزایش هزینه می‌شود؛ زمانی‌که هزینه‌ها غیرمنطقی بالا می‌رود تولیدکننده قدرت رقابت خود را از دست می‌دهد و از طرفی رشد قیمت کالا دامنگیر بازار می‌شود.

تولیدکنندگان خارجی، با شرایط بسیار مناسب و استاندارد مشغول به تولید هستند؛ آنها وام بانکی را با ۱,۵ درصد سود از سیستم بانکی دریافت می‌کنند، این در حالی است که در ایران نرخ سود بانکی برای تولیدکنندگان حداقل ۲۱ درصد تمام می‌شود. عدم شرایط یکسان باعث می‌شود که قیمت کالا در ایران در قیاس با کالای مشابه خارجی بسیار گران تمام شود. عدم رقابت تنها مشکل تولیدکننده داخلی نیست، کاهش تیراژ تولید و افت کیفیت هم از دیگر موضوعاتی است که تولیدکننده داخلی را درگیر کرده است. وقتی هزینه‌ها صعودی می‌شود، تولیدکننده چاره‌ای جز کاهش میزان تولید و کیفیت ندارد.

زمانی صنعت می‌تواند در تولید ناخالص داخلی اثرگذار باشد و سهم خود را ارتقا دهد که حداقل سه موضوع دنبال شود. اول آنکه تولیدکننده ضمن حضور مناسب در بازار داخل، در بازارهای صادراتی هم نقش آفرین شود. وقتی تولید تنها با هدف مصرف داخل است هیچ پیشرفتی عاید صنعت نمی‌شود؛ این امر به مرور سهم صنعت را در تولید ناخالص داخلی کم می‌کند، بدین جهت ضرورت دارد که در راستای رفع تحریم‌ها و حضور در بازارهای خارجی وزارت امور خارجه، دیپلماسی اقتصادی را فعال کند. دومین نکته این است که سیاستگذاران برای سرکوب قیمت ارز تلاش نکنند. زمانی ایران بهشت واردات بود ولی به جهت افزایش نرخ ارز و تحریم، واردات به کشور کمرنگ شد و موضوع صادرات کالای ایرانی سر زبان‌ها آمد. ما مخالف واردات نیستیم اما اگر قرار است واردات کالا صورت گیرد، نباید به زور و فشار قیمت ارز را ثابت نگه داشت باید اجازه داد که ارز مسیر واقعی و طبیعی خود را طی کند. سومین مسأله‌ای که توجه به آن اهمیت بسزایی دارد، ارتباط واقعی و درست با دنیای خارج است. به گونه‌ای که انتقال پول، انتقال تکنولوژی، خرید مواد اولیه و سایر موارد مرتبط با صنعت تسهیل شود.

در نتیجه‌گیری باید عنوان کرد، افزایش سهم صنعت در تولید ناخالص داخلی با یک و یا دو راهکار قابل تحقق نیست، این موضوع نیازمند هوشمندی و اتخاذ تصمیم‌های درست در بدنه اقتصادی است. اگر صنعت کشور رونق بگیرد، ضمن کنترل تورم می‌توان نقدینگی را مهار و به سمت توسعه صنعتی حرکت کرد. بر این اساس امیدوارم که در دولت سیزدهم، دستگاه دیپلماسی بیشترین همکاری را با فعالان اقتصادی و صنعتی داشته باشد.

اعلام آمادگی ایران برای از سرگیری صادرات به عربستان

معاون توسعه صادرات سازمان توسعه تجارت می‌گوید در صورت کاهش تنش‌ها میان ایران و عربستان، صادرکنندگان ایرانی می‌توانند سهمی قابل قبول از بازار این کشور در اختیار بگیرند.

فرهاد نوری گفت: در زمانی که روابط سیاسی میان ایران و عربستان سعودی حسنه بود، صادرکنندگان ایرانی در بازار این کشور فعالیت داشتند و امروز نیز در صورتی که مذاکرات میان دو کشور به نتایج مثبت برسد، قطعا تجار ایرانی توان آن را خواهند داشت که در این بازار بزرگ فعال شوند و می‌توان برای آن برنامه‌ای ویژه تدارک دید.

وی با اشاره به درآمد نفتی بالای عربستان سعودی گفت: بازار این کشور از نظر کالاهای مصرفی بسیار گسترده است و با توجه به نزدیکی فرهنگی، موضوع حج و بقاع متبرکه و حضور قدیمی تجار ایرانی در بازار این کشور، صادرکنندگان ما ذائقه این بازار را می‌شناسند و قطعا در صورت نتیجه بخش شدن مذاکرات، می‌توان انتظار داشت که در این بخش تحولی ویژه به وجود آید.

معاون سازمان توسعه تجارت با بیان اینکه توسعه صادرات به کشورهای همسایه، یکی از اولویت‌های اصلی این سازمان در دوره جدید خواهد بود، بیان کرد: یکی از بازارهایی که می‌توانند برای ما ظرفیتی بسیار گسترده را فعال کند، بازار کشورهای حاشیه خلیج فارس است و ما به طور ویژه بحث گسترش حضور در این بازار را پیگیری می‌کنیم.

نوری ادامه داد: ما در سال‌های گذشته با بسیاری از کشورهای حاشیه خلیج فارس رابطه تجاری داشته‌ایم اما با توجه به گستردگی بازار آنها و حجم وارداتی که دارند، حضور صادرکنندگان ایرانی می‌تواند به شدت گسترش یابد. ما در حوزه‌های مختلف و در تولید و صادرات کالاهایی که نیازی جدی در این کشورها وجود دارد، بسیار توانمندیم و می‌توان برای این بخش کارهایی جدی را دنبال کرد.

چالش های شوراهای عالی در نظام مدیریتی کشور

مقدمه :

«مدیریت پراکنده» یا «پراکندگی مدیریت» در مقابل سیستم «مدیریت یکپارچه / مدیریت پایدار» در کشور ما و در قالب فعالیت های اجتماعی کاملا به چشم میخورد و در هر موردی که ورود میشود با عدم کفایت موضوع مدیریت کارامد مواجه می شویم . نگارنده در مورد مسئله مدیریت تاکنون مطالب به نسبه زیادی در فضای مجازی ، کنفرانس ها ، سمینارها تقدیم نموده است . اخیرا نگارنده با لیست متجاوز از ۱۰۰ شورای عالی فعال در کشور مواجه شده که انتظار چنین لیست طویلی را نداشته و او را بران داشت که با نقد و یادداشت کوتاهی به عوامل مختلفی که در سیستم مدیریت یکپارچه / پایدار کشور اثر دارد ورود نموده و انرا روی میز بحث و گفتگو قرار دهند .

در کنار رودخانه ها شکل گرفتند اجبارا از مدیریت استفاده نموده و انرا به کار بستند . در کشور ما و در بیش از ۲۵۰۰ سال قبل و با ورود و اسکان قبائل مختلف به ایران زمین مدیریت در فضای گسترده را شکل دادند و ما به سهم خود طلایه دار داشتن مدیریت در جهان هستیم .

در پیامد وجود یک مدیریت بالا و روشن پیشرفت جوامع بشری در محورهای اقتصادی ، صنعتی ، اجتماعی ، سیاسی ، نظامی و بقیه امور شکل گرفت . بدون تردید چنانچه ما به اصل مدیریت توجه ننماییم و بخواهیم بدون یک مانیفست یا پلان راه امورمان را اداره کنیم به قطع و یقین در کوتاه مدت و با نگاه روزمرگی امور کارمان را جلو ببریم قطعا محکوم به شکست خواهیم بود .

نگارنده وقتی از کلمات مدیریت یکپارچه و پایدار صحبت میکند دو نگاه متفاوت را دنبال می نماید

بحث اصلی :

جوامع بشر از همان شکل گیری و خروج از زندگی غارنشینی با تشکیل اجتماعات کوچک نیاز به مدیریت اداره جامعه خود را نمودند و بران پافشاری داشتند . هم اکنون در میان قبائل افریقایی که احتمالا در قلب جنگل های امازون و بصورت کمون های کوچک زندگی میکنند و زندگی بدوی ۱۰۰۰ سال پیش را دنبال میکنند یک رئیس قبیله به منظور اعمال مدیریت و حفظ جامعه انها حضور دارد . جوامع مختلف بشری متقابلا از دوران بسیار دور که

اول :**مدیریت یکپارچه** (**Integrated management system**) به بیان ساده به مدیریتی اطلاق میشود که اجزای جامعه مورد مطالعه دارای مشخصات یکنواخت و یا حداقل در حد ۸۵ - ۹۰ ٪ و در غایت امر ۱۰۰ ٪ شباهت به این اجزا را دارند که به یک عامل مهم برای بستن این اجزا و یکپارچگی نیاز است ان مدیریت است. مانوس ترین تشابه این امر وجود بند تسبیح در مقابل اجزای ان یعنی دانه های تسبیح است به عبارت روشن تر بدون مدیریت یکپارچه یعنی وجود بند محکم تسبیح عینیت ندارد .

دوم : **مدیریت پایدار** (**Sustainable management system**) قطعا مدیریت در کار موقعی پاسخگو میباشد که با توجه به اهداف و ماموریت های موضوع ان تداوم بصورت روشن حفظ شود. البته این به معنای این نیست که مدیریت اولیه بدون تغییر باقی بماند ما اعتقاد به بروز رسانی مدیریت با توجه به عوامل درون ساختاری و برون ساختاری ان . فی المثل در مورد بحث حاضر این گفتار ، با حضور بیش از ۱۰۰ شورای عالی با اهداف و یا ماموریت های بعضا کاملا متفاوت در کشور مواجه هستیم و در طول سالیان متمادی و با گذشت تغییرات عمده در سیستم داخلی کشور و همچنین تغییرات جهانی تداوم ان را حفظ نموده ایم و به تغییر ان کمتر اندیشیده ایم .

شورا و شورای عالی: به بیان ساده شوراها گونه‌ای از نهادها هستند و نقش انها معمولاً به عنوان فراهم آوردن محلی برای گردآمدن صاحب‌نظران در مورد یک موضوع و مشورت بر سر موضوع مورد توجه است. تصمیمات گرفته‌شده در شوراها در بسیاری موارد از نظر قانونی ممکن است الزام اجرایی داشته باشد. به شورایی که از نظر اهمیت بالاتر از چند شورای دیگر قرار بگیرد «شورای عالی» اطلاق می‌شود.

در لیست تهیه شده توسط مرکز پژوهش های مجلس (بطور غیر رسمی) که به ضمیمه تقدیم شده است . از انواع و اقسام شوراهای عالی با محوریت فعالیت های اصولی درکشور در قوای مقننه ، مجریه ، قضاییه و شوراهای نظامی حکایت دارد. بعضی از شوراهایی که هم اکنون در فضای کشور فعالند من جمله شورای پول و اعتبار مصوب خرداد سال ۱۳۳۹ ، شورای حفاظت از محیط زیست مصوب سال ۱۳۴۶ ، شورای عالی اقتصاد مصوب سال ۱۳۵۱ و لایحه اداره امور بانکها مصوبه سال ۱۳۵۸ و الی اخر تا شرایط حال کشور بوده است و تا به امروز ادامه دارد و ظاهرا تفکر و قصدی برای بازخوانی، اصلاح و ادغام انها بصورت جدی نبوده است .

در هر یک از این شوراهای عالی و بر اساس تعریف اجمالی اولیه انها از سه قوه مختلف کشور شخصیت هایی در حد وزیر ، معاون وزیر ، کارشناسان و صاحب نظران دیده میشود . طبعا هر شورایی به روال معمول دارای فرایندهای اجرایی و وظایف خاص خود (اساسنامه) را داشته و به نظر میرسد در این اساسنامه ۴ مرحله مشخص چشم انداز (**Vision**) ، ماموریت (**Mission**) ، استراتژی(**Strategy & Policy**) ، کنترل و نظارت(**Auditing**) بایستی تعریف و پیگیری شده باشد که توسط دبیرخانه منسجم هر یک از انها کنترل و اداره خواهد شد .

بحث اصلی این یادداشت جهانی از این مرحله به بعد شوراها است که ممکن است در امور مالی چند کشور چند شورای عالی بصورت جداگانه حضور داشته باشند که صاحب منصبان سه قوه در ان وجود دارند ولی عملکرد این شوراها بر بخش های مهم جامعه و سایر شوراهای مندرج در این لیست کاملا اثرگذار است . لذا از نگاه نگارنده چناچه مدیریت پراکنده یا پراکندگی مدیریت به جای مدیریت یکپارچه / پایدار در ان حاکم نباشد. بایستی حداقل به موارد ذیل توجه و برای انها راهکار اندیشیده شود :

ایا قوانین مربوط به ۶۰ سال گذشته که بنحوی هم اکنون در قالب این شوراهای عالی جاری است با توجه به تحولات موجود نیاز به اصلاح نداشته ، این نمونه ها بیشتر در قوانین مالی کشور دیده شده است که قوانین قبل از انقلاب هنوز پایدار است .

اخیرا با نمونه مشابهی در مورد تغییر و بازخوانی دستورالعمل های **ادامه در صفحه بعد**

ادامه از صفحه قبل

سازمان تامین اجتماعی مواجه شدیم که قانون اولیه ان در قبل از انقلاب و در سال ۱۳۵۴ شکل گرفته بود و با الحاقیه های متعدد و همچنین حل اختلافات بین کاربران با مراجعه به دیوان عدالت اداری در یک مجموعه در طول ۴۵ سال توسط سازمان تامین اجتماعی در ۱۳۹۹/۱۲/۲۲ منتشر گردید که متاسفانه این سند و بعد از انتشار ان دارای نواقص است که توسط اتاق تهران نقدی بر ان بعد از گذشت چند ماه برای معاون اول ریاست جمهوری وقت ارسال شد البته شورای عالی تامین اجتماعی نیز در این گروه ۱۰۰ شورایی دیده میشود و مشخص نیست که شورای عالی تامین اجتماعی که در سال ۱۳۵۰ تشکیل شده بود چه نقش کلیدی در مورد اصلاح این قانون که منتج به بازخوانی ان در بعد از ۴۵ سال گردیده است داشته است.

ایا توسط مسئولان محترم و حاضر در این شوراها عملکرد میدانی انها مورد بررسی قرار گرفته است و ارتباط ان با سایر شوراهای مرتبط درجه اول و یا درجات دیگر انجام شده است ؟

ایا در کشور مرکزیتی برای نظارت بر کارکردهای بیش از ۱۰۰ شورای عالی با یکدیگر به منظور جلوگیری از موازی کاری اثرگذاری و اثرات بعضا نادرست انها بر یکدیگر و یا موضع گیری که در جهت حذف اهداف هر یک از انها صورت گرفته است ؟ ملاحظه می شود که این شوراها در کلیه امور جاری کشور بدون استثنا دخالت دارند و عدم کارایی صحیح انها در ارتباط با یکدیگر می تواند ضایعه افرین بوده و موجب اتلاف انرژی و وقت کشور گردد .

نتیجه گیری

همانطور که در مدخل نوشتار اشاره شد هدف از تقدیم این نوشتار کوتاه اهداف ذیل توسط نگارنده دنبال شد .

ایا در شرایط حال به بیش از ۱۰۰ شورای عالی در کشور نیاز است ؟ و ایا نبایستی به جهت سهولت در اجرا و جلوگیری از پراکندگی پاره ای از انها در هم ادغام شوند ؟

ایا نیاز به یک تعریف و تعیین یک مرکز هدایت کننده برای هم پوشانی و کنترل عملکرد گروه ۱۰۰ شورای عالی نیاز است؟به نظر میرسد اجرای بند ۱ فوق از الزامات بوده و بایستی توسط مسئولان ذیربط به ان توجه ویژه شود .

پیشنهاد دارد که این نوشتار کوتاه بعنوان باز کردن باب و مدخل پیگیری موضوع تلقی شده و کمیسیون انرژی و محیط زیست اتاق تهران نسبت به رئوس بعضی چالش ها (نه محدود به انها) که در این نوشتار تقدیم شد یک مطالعه همه جانبه به منظور بازخوانی و اصلاح گروه ۱۰۰ شورای عالی به عمل اورده و از کارشناسان ذیربط به جهت بحث و مذاکره در این مورد استفاده لازم بعمل اید و نتیجه تحلیل ها را به مقامات ذیربط در سه قوه ارائه نماید . این مطالعات میتواند با جزییات به نقاط قوت و ضعف گروه ۱۰۰ شورای عالی عملکرد منفی و موازی انها بر یکدیگر تمرکز نموده و راهکارهای لازم در مورد ادغام یا اصلاح متون اساسنامه انها ارائه شود .

امید است که این نوشتار کوتاه باب بحث و مذاکره را برای ادامه کار فراهم اورد .

لیست گروه های شوراهای عالی در کشور

این فهرست شوراهای عالی برای تصمیم گیری در کشور است.

۱-شورای عالی انرژی ۲-شورای عالی آمار ۳-شورای عالی آب ۴-شورای عالی خرما ۵-شورای عالی هنر ۶-شورای عالی امنیت ملی ۷-شورای عالی انرژی اتمی ۸-شورای عالی پول و اعتبار ۹-شورای عالی فولاد ۱۰-شورای عالی طنز ۱۱-شورای عالی اقتصاد ۱۲-شورای عالی قرآن ۱۳-شورای عالی تصادفات ۱۴-شورای عالی صادرات ۱۵-شورای عالی حوزه های علمیه ۱۶-شورای عالی صنایع ۱۷-شورای عالی گمرک ۱۸-شورای عالی حفاظت محیط زیست ۱۹-شورای عالی صنایع دریایی ۲۰-شورای عالی استاندارد ۲۱-شورای عالی استانداری ۲۲-شورای عالی استان‌ها ۲۳-شورای عالی بیمه ۲۴-شورای عالی ثبت ۲۴-شورای عالی سپاه ۲۶-شورای عالی بورس ۲۶-شورای عالی اشتغال ۲۸-شورای عالی جوانان ۲۹-شورای عالی حج و زیارت ۳۰-شورای عالی انقلاب فرهنگی ۳۱-شورای عالی حفاظت آثار باستانی ۳۲-شورای عالی اقیانوس شناسی کشور ۳۳-شورای عالی زیست فناوری ۳۴-شورای عالی مناطق آزاد تجاری–صنعتی ۳۵-شورای عالی سازمان بنادر و کشتیرانی ۳۶-شورای عالی نقشه‌برداری کشور ۳۷-شورای عالی هماهنگی ترابری ۳۸-شورای عالی صنعت دریانوردی ۳۹-شورای عالی فناوری اطلاعات ۴۰-شورای عالی فرهنگ و هنر ۴۱-شورای عالی عمران مرزها ۴۲-شورای عالی بهداشت ۴۳-شورای عالی سلامت ۴۴-شورای عالی معادن ۴۵-شورای عالی اوقاف ۴۶-شورای عالی ورزش ۴۷-شورای عالی اداری ۴۸-شورای عالی بانک‌ها ۴۹-شورای عالی مالیاتی ۵۰-شورای عالی عشایری ۵۱-شورای عالی الکترونیک ۵۲-شورای عالی دفاع و امنیت ۵۳-شورای عالی اجرایی بهداشت ۵۴-شورای عالی طرح‌های انقلاب ۵۵-شورای عالی برنامه ریزی کشوری پیشگیری از عفونت HIV ۵۶-شورای عالی سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی ۵۷-شورای عالی هماهنگی صادرات خدمات فنی و مهندسی ۵۸-شورای عالی نظارت بر دفتر خدمات حقوقی بین المللی ۵۹-شورای عالی حمایت از انقلاب اسلامی مردم فلسطین ۶۰-شورای عالی ستاد مبارزه با قاچاق و مواد مخدر ۶۱-شورای عالی گسترش و نوسازی صنایع ایران ۶۲-شورای عالی صندوق توسعه کشاورزی ایران ۶۳-شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری ۶۴-شورای عالی توسعه صادرات غیر نفتی ۶۵-شورای عالی اطلاعات و جهانگردی ۶۶-شورای عالی ایرانگردی و جهانگردی ۶۷-شورای عالی انرژی اتمی ۶۸-شورای عالی برنامه ریزی ۶۹-شورای عالی اطلاع رسانی ۷۰-شورای عالی سرمایه گذاری ۷۱-شورای عالی تامین اجتماعی ۷۲-شورای عالی شرکت‌های دولتی ۷۳-شورای عالی هواپیمایی کشوری ۷۴-شورای عالی کمیته ملی المپیک ۷۵-شورای عالی رفاه و تامین اجتماعی ۷۶-شورای عالی اجرای سیاست‌های اصل ۴۴۷۷-شورای عالی شرکت ملی نفت ایران ۷۸-شورای عالی فرهنگ و آموزش عالی ۷۹-شورای عالی پشتیبانی سواد آموزی ۸۰-شورای عالی موسیقی صدا و سیما ۸۱-شورای عالی انفورماتیک کشور ۸۲-شورای عالی آموزش و پرورش ۸۳-شورای عالی توسعه قضایی ۸۴-شورای عالی فضایی ۸۵-شورای عالی تهیه کنندگان ۸۶-شورای عالی پژوهش های علمی کشور ۸۷-شورای عالی کمیسیون ملی آیسسکو ۸۸-شورای عالی بررسی و تعیین الگوی مصرف ۸۹-شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور ۹۰-شورای عالی هماهنگی آموزش فنی و حرفه‌ای ۹۱-شورای عالی برنامه ریزی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ۹۲-شورای عالی فضای مجازی ۹۳-شورای عالی نظارت و بازرسی ۹۴-شورای عالی مبارزه با جرم پولشویی ۹۵-شورای عالی قطب‌های علوم پزشکی ۹۶-شورای عالی استیناف فدراسیون فوتبال ۹۷-شورای عالی امور ایرانیان خارج از کشور ۹۸-شورای عالی امنیت فضای تبادل اطلاعات ۹۹-شورای عالی خاک ۱۰۰-شورای عالی آموزش‌های علمی – کاربردی ۱۰۱-شورای عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا ۱۰۲-شورای عالی پیشگیری از تخریب و تصرف اراضی و منابع طبیعی

به قلم مهندس رضا طبیب زاده

لزوم ورود مستقیم بخش خصوصی به «سند ملی راهبرد انرژی»

فرزاد کرمانی، نایب رئیس اول کمیسیون انرژی ومحیط زیست اتاق تهران

دولت سیزدهم باید «سند ملی راهبرد انرژی کشور» را با هم‌اندیشی و ورود مستقیم بخش خصوصی و اولویت بالا، تدوین و به روزرسانی کند .

پارادوکس «نفت و توسعه»در گفت‌وگوی جهان اقتصاد با فرزاد کرمانی بررسی شد

حفاری نخستین چاه نفت ایران و خاورمیانه در سال ۱۲۸۷ در مسجدسلیمان به مخزن نفتی رسید. از همان سال تاکنون همواره چالشی بزرگ محل گفتگو و گاهاً بحث و جدل اندیشمندان در منطقه خاورمیانه و بالاخص کشور عزیزمان ایران بوده است، آیا نفت «عامل» توسعه کشورها بوده و یا «مانع» آن؟

فرزاد کرمانی، نایب رئیس اول کمیسیون انرژی و محیط زیست اتاق تهران، در گفت‌وگو با خبرنگار جهان اقتصاد اظهار کرد: بارها و بارها در محافل تخصصی و یا حتی از عوام شنیده ایم که اگر کشورمان منابع و ثروت‌های خدادادی و در دسترسی مانند نفت و گاز را نداشت، عامه مردم و حاکمان بالاجبار و با تلاش مضاعف، روی به تکنولوژی و به تبع آن پیشرفت می آوردند و این موضوع عامل اصلی توسعه در کشور می گردید.

وی تصریح کرد: طرفداران این تفکر، بسیاری از کشورهای اروپایی و آسیایی ازجمله آلمان، سوئیس، دانمارک، مالزی، کره جنوبی، سنگاپور، .... و به‌طور کلی کشورهای پیشرفته را شاهد می آورند و معتقدند که آنها با فقدان این منابع طبیعی، زندگی بهتر و راحت‌تری را تجربه می‌کنند و عقب ماندگی نسبی برخی از کشورهای متمول منطقه را نیز به حساب ذخایر با ارزش نفت و گاز آنها می گذارند.

نائب رئیس هیئت مدیره انجمن اپک ادامه داد: اینکه منابع طبیعی از نعمتی خدادادی تبدیل به بلای خانمان‌سوز تبدیل می‌شوند و به جای بهبود شرایط، آن را روزبه‌روز بدتر و وخیم‌تر می‌کنند، در ادبیات اقتصادی به نفرین منابع شهرت دارد، اما در این میان، هستند کشورهایی که با وجود دارا بودن منابع عظیم خدادادی، با نفرین نفت غریبه‌اند.

وی خاطرنشان کرد: درمجموع می توان گفت که استدلال‌های فوق‌الذکر اگرچه ممکن است شرط لازم برای توسعه و یا عدم آن باشند لیکن شرط کافی نخواهند بود، به‌نظر می‌رسد دیدگاه صحیح و مستدل، نگاه به ثروت ملی نفت و گاز به عنوان «موتور توسعه» است.

کرمانی بیان کرد: بسیاری از کشورهای عرب منطقه با رویکردهای جدید، ضمن استفاده از این موهبت الهی در بالا بردن «سطح زندگی و و رفاه عمومی» مردم، منابع مذکور را با «تعامل بیرونی و تدبیر داخلی» گره زده و عاملی برای «سرمایه-گذاری، ارتباط، ظرفیت‌پذیری و توسعه» کشورشان قرار داده‌اند.

به گفته وی، براساس تازه ترین رتبه بندی مدرسه اقتصاد «IMD» سوئیس، کشورهای امارات و قطر جزء ده اقتصاد رقابتی اول جهان بوده و عربستان هم با صعود قابل توجهی در این رتبه بندی مواجه گشته است و قطر بالاترین شاخص توسعه انسانی بین کشورهای جهان عرب را داراست.

وی بیان کرد: یکی از کشورهای دارای ذخایر نفتی دنیا خارج از محدوده منطقه‌ای، کشور نروژ است که می‌تواند به عنوان یک الگوی موفق مد نظر دولتمردان قرار گیرد، درآمد نفتی و مدیریت درست کشور نروژ، این کشور را به ثروتمندترین کشور جهان بدل کرده است.

وی عنوان کرد: نفت نروژ تنها ۵۰ سال پیش کشف شد اما ساختار اقتصاد نروژ که پیش از آن بر ماهیگیری و کشتیرانی بنا شده بود، هنوز هم پابرجا است.

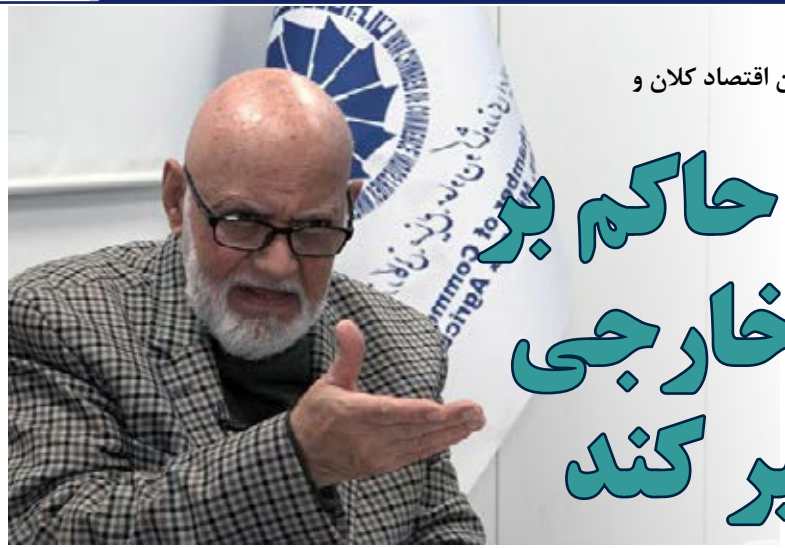
وی با اشاره به اینکه تاکید و تصریح بر برنامه محوری و استفاده صحیح و راه‌گشا و تبیین تفکر تبدیل ثروت ملی نفت و گاز به «موتور توسعه» مدنظر است اظهار کرد: بدون شک عامل سیاست و نگاه استعمارگرایانه قدرت‌های بزرگ دنیا نیز می‌تواند تاثیر به‌سزایی در تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری‌های کشور قدرتمندی چون ایران با ریشه‌های عمیق و انکارناپذیر در تاریخ داشته باشد و استعمار نوین توسعه و پیشرفت ملت متمدن و توانمند ایران را برنمی‌تابد.

نایب رئیس اول کمیسیون انرژی و محیط زیست اتاق تهران تصریح کرد: با وجود «ظرفیت بالای نیروی انسانی متخصص ایرانی و رشد چشمگیر توانایی های فنی، مهندسی و اجرایی بخش خصوصی» و همچنین «تداوم منابع و ثروت ملی نفت و گاز»، در صورت اعمال سیاست‌های کلان متعالی و «استفاده حداکثری از ظرفیت‌های بخش خصوصی»، می‌توان «پارادوکس نفت و توسعه» را به گونه‌ای هدایت کرد که این ثروت ملی به «موتور رشد و توسعه، تعامل با دنیا و رفاه نسبی» منتهی گردد.

وی در پایان با بیان اینکه «سند ملی راهبرد انرژی کشور» سندی جامع و همه سویه برای مدیریت بخش انرژی کشور در یک بازه زمانی ۲۵ ساله تا افق سال ۱۴۲۰ است و اظهار داشت: دولت سیزدهم باید «سند ملی راهبرد انرژی کشور» را با هم‌اندیشی و ورود مستقیم بخش خصوصی و اولویت بالا، تدوین و به روزرسانی کند.

در نشست مشترک کمیسیون اقتصاد کلان و صادرات اتاق ایران تاکید شد

رویکرد حاکم بر تجارت خارجی باید تغییر کند

کمیسیون اقتصاد کلان اتاق ایران به همراه کمیسیون توسعه صادرات و نمایندگانی از بخش پیمانکاری و تولیدکنندگان فولاد طی نشستی با هدف بررسی جایگاه بخش تجارت خارجی در برنامه توسعه کشور، از نوع نگاه حاکم بر تجارت در کشور انتقاد کردند و خواستار اصلاح آن شدند.

به باور شمس اردکانی، رئیس کمیسیون اقتصاد کلان اتاق ایران اگر به جایگاه تجارت خارجی در بدنه اقتصادی کشور بنگریم، شاهد هستیم که عکس آنچه باید در حوزه صادرات و واردات رخ دهد، اتفاق می‌افتد. واردات و صادرات هر دو در روند کلی اقتصاد اهمیت و جایگاه خود را دارند، اما اولویت با صادرات است. متاسفانه در ایران صادرات مواد خام و واردات کالاهای مصرفی اتفاق می‌افتد که این ناشی از نگاه نادرست به امر تجارت است.

بر اساس اظهارات او آوردن بهای حاصل از فروش موادخام مانند انواع مواد معدنی و انرژی در بودجه به دلیل بینش اشتباه درباره روند صادرات و واردات اتفاق می‌افتد. اینکه کشوری داشته‌های خود را بدون تولید ارزش‌افزوده‌ای صادر کند و به ازای آن مواد مصرفی وارد کند، نه‌تنها تخریب آینده کشور است بلکه آسیبی جدی به کل بدنه اقتصاد است. در این بین سعید نیک‌مهر، مشاور کمیسیون صادرات اتاق ایران داستان ارز و عدم‌خریداری ارز صادراتی به قیمت مناسب را مهم‌ترین مساله صادرات کشور برشمرد و تصریح کرد: قیمت ارز در سامانه نیما پایین است و این موضوع تمایل واردکننده را به خرید ارز صادرکننده کاهش می‌دهد. به اعتقاد او اولویت در حل مشکلات حوزه صادرات با تعیین جایگاه ارزش ارز صادراتی است.

او موضوع بعدی را ناهماهنگی و مدیریت نامنسجم در گمرکات دانست و تاکید کرد: در حال‌حاضر مدیریت واحد در مرزها نداریم. گاهی شاهد هستیم بعد از گذر از گمرک، هنگ مرزی مانع از عبور کالاهای صادراتی می‌شود. برای رهایی از این ناهماهنگی لازم است اقدامات و برنامه‌ریزی دقیقی بین نهادها و دستگاه‌های مستقر در مرزها و گمرکات کشور صورت گیرد.

جمشید نفر، رئیس کمیسیون صادرات اتاق ایران نیز با انتقاد از رویکرد نامناسب مسوولان و تصمیم‌سازان به موضوع صادرات گفت: حدود ۴۰سال قبل با شعار درست حمایت از تولید، ارز صادرکننده وارد خزانه می‌شد و واردکننده با مراجعه به وزارت صنعت، ارز دولتی تهیه می‌کرد. اصل این روند بد نبود ولی در همان روزها که ارز ۷۰ تومان شده بود به واردکننده دارای پروانه بهره‌برداری موافقت‌نامه اصولی می‌دادند و بنابر مواقت‌نامه اعطاشده فقط او می‌توانست واردکننده محصولی خاص باشد. این روند تولید انحصار می‌کرد و به چرخه تجارت آسیب می‌زد.

محمدصادق جنان‌صفت

حتی استالین هم نتوانست اقتصاد را تکه‌تکه کند

پیمانه یا متری برای اندازه‌گیری قدرت حزب کمونیست شوروی که ۷۰ سال حاکمیت بر کشور پهناور و بزرگ شوروی سابق را مدیریت کرد با قدرت امروز حزب کمونیست چین وجود ندارد و نمی‌توان اندازه گرفت که ژوزف استالین

در اوج قدرت نیرومندتر و مستبدتر و فریبکارتر بود یا شی جین پینگ چینی. اما می‌توان با بررسی دنیای دوره استالین با دوره شی جین پینگ داوری کرد که استالین قدرتمندتر بود. حزب کمونیست شوروی با توجه به اینکه نیمی از اروپا را در دست داشت و آرمان‌های سوسیالیستی در آن دهه در میان احزاب کشورهای جهان و روشنفکران و رهبران حاکم جذابیت داشت بدون تردید جهانشمولی گسترده و جذاب‌تری را تجربه کرده است. با این همه این بزرگ‌ترین نیروی سیاسی و نظامی ساخته و پرداخته شده در تاریخ هرگز نتوانست اقتصاد را تکه‌تکه کند و بر هر تکه به صورت جداگانه فرمانروایی کرده و در انتهای برنامه اقتصادی آنها را به هم سنجاق کند. اقتصاد به مثابه دانش و رفتار فردی میلیاردها ساکن زمین که هرکدام ترجیح و مطلوبیت‌های خود را دارند زیر پرچم هیچ قدرتی در تاریخ نرفته و از این پس نیز نمی‌رود. هوشیاری ناتمام رهبران حزب کمونیست چین این بود که سازشکارتر از رهبران سرسخت حزب کمونیست شوروی بودند و برتری بازار را قبول کرده و از خوان بخشش غرب برای بزرگ‌تر شدن اقتصاد خود استفاده کرده‌اند. چین امروز نیز برای اینکه از هم نپاشد و اقتصادش بر سرش آوار نشود راهی ندارد جز اینکه آموزه‌های دانش اقتصاد و قانون‌های آن را در ذهن و در اجرا قبول کند و تعارض با جهان و تعارض‌های فروخفته در متن جامعه چین را با سازگاری به جاده آشتی برساند. درس گرفتن از دو نیروی بزرگ سازمان‌یافته در تاریخ معاصر که اولی حالا با بدنامی به گور سپرده شده و دومی در راهی سنگلاخ گام برمی‌دارد برای همه کشورها و رهبران سیاسی یک رخداد و ضرورتی انکارناپذیر است. درس این است: هیچ قدرتی نمی‌تواند یک جای اقتصاد را با زور درست کند و نبیند که خرابی و ویرانی از جای دیگر سر بر می‌آورد. داستان بازار دلار و بازار سرمایه و سهام در ایران یک نمونه روشن و روزآمد است. دولت سیزدهم که برخاسته از نیروهای اجتماعی و سیاسی منتقدان سرسخت دولت روحانی و اصلاح‌طلبان است می‌خواهد با دستور و زور و فشار روانی قیمت دلار را کاهش دهد اما در سوی دیگر می‌بینند میلیون‌ها سهامدار با آشفتگی به بازار سهام نگاه می‌کنند و برای بیرون رفتن از بازار سهام نیروی قابل اعتنایی می‌گذارند. نمونه دیگر این در هم‌تنیدگی بودجه و تامین کسری آن با استفاده از فروش اوراق قرضه با سود بالا و ثابت از سوی دولت است که راه خروج منابع از بانک‌ها را هموار می‌کند و بانک‌ها با ناترازی بیشتر روبه‌رو می‌شوند. حالا در این وضعیت دولت سیزدهم از یک سو می‌خواهد قیمت لبنیات و گوشت و تخم‌مرغ را کاهش دهد و به تولیدکنندگان فشار می‌آورد و از سوی دیگر می‌خواهد تخصیص دلار ۴۲۰۰ تومانی را حذف کند و واردات نهاده‌های دامی را با دلار نیمایی انجام دهد و نرخ تعرفه واردات را افزایش دهد که به گرانی بیشتر منجر می‌شود. دولت سیزدهم و نیروهای پیدا و پنهان هوادار و سینه‌چاک آن باید از تاریخ درس بگیرند و بدانند نیروی سیاسی و اقتصادی که دارند از نیروی حزب کمونیست تحت فرمان استالین بیشتر نیست و نباید با توهم شکست نظام قیمت‌ها شهروندان ایرانی را به وضعیت بدتر برسانند. راه این است: با دنیا آشتی کنید، تجارت خارجی را گسترش دهید، از مزیت‌های ایران استفاده کامل کنید و به آموزه‌های اقتصاد تن دهید، شاید بشود از بن‌بست خارج شد.

تحقق رویای تجارت ۶ میلیارد دلاری ایران و قزاقستان با رفع موانع تجاری و حمل و نقل

نشست مجمع تجاری ایران و قزاقستان با حضور غلامحسین شافعی رئیس اتاق ایران، کایرات توربایف، معاون وزیر تجارت قزاقستان، اسخت اورازبای سفیر قزاقستان در ایران، محمدرضا کرباسی معاون بین‌الملل اتاق ایران، روسای اتاق‌های بازرگانی سراسر کشور، روسای تشکل‌های تولیدی و صادراتی، فعالان اقتصادی طرف قرارداد با قزاقستان، اعضا و هیات رئیسه اتاق مشترک ایران و قزاقستان، نمایندگانی از وزارت جهاد کشاورزی، راه‌آهن، سازمان توسعه تجارت، شهرداری تهران و وزارت امور خارجه برگزار شد.

حجم روابط تجاری ایران و قزاقستان در سطح مطلوبی نیست

در این نشست غلامحسین شافعی، رئیس اتاق ایران با بیان اینکه دو کشور ایران و قزاقستان اشتراکات زیادی در حوزه تمدن و فرهنگ داشته و روابط دیرینه‌ای داشته‌اند گفت: مناسبات ایران با کشورهای همسایه اولویت ویژه‌ای دارد که در این بین قزاقستان به عنوان یکی از بزرگ‌ترین کشورهای آسیای مرکزی برای ما از جایگاه مهمی در سیاست خارجه ایران برخوردار است. به طوری که در دو سال گذشته باوجود کرولا مرزهای دو کشور هیچ‌گاه بسته نبود و کالاهای تجاری از طریق مرزهای آبی مبادله می‌شد.

او تأکید کرد: با توجه به منابع و توانایی‌های دو کشور در زمینه‌های مختلفی همچون نفت، گاز و کشتیرانی در دریای خزر، پتروشیمی، کشاورزی، فلزات، مواد معدنی و شیمیایی، دام‌پروری، مصالح ساختمانی و خدمات فنی و مهندسی توسعه روابط با جمهوری قزاقستان برای ایران از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. به خصوص که با توجه به حضور فعال قزاقستان در تعاملات جهانی و همچنین عضویت این کشور در اتحادیه اقتصادی اوراسیا و پیمان شانگهای پتانسیل توسعه روابط تجاری دو کشور بیش از پیش ایجاد شده است.

شافعی با تأکید بر اینکه حجم روابط تجاری دو کشور باوجود این فرصت‌ها در سطح مطلوبی قرار ندارد گفت: بر اساس آمار حجم مبادلات تجاری دو کشور در سال ۲۰۲۰، ۲۳۵ میلیون دلار بوده است که در مقایسه با حجم ۸۵ میلیارد دلاری تجارت خارجی قزاقستان این عدد بسیار ناچیز است. لذا لازم است برای توسعه روابط تجاری نسبت به رفع موانع از جمله تسهیل صدور روادید گام‌های عملیاتی برداشته شود.

رئیس اتاق ایران کریدور بندرعباس-ترکمنستان-قزاقستان را به عنوان فرصتی مهم برای ترانزیت کالا و تأمین نیازهای کشورهای مرتبط با این کریدور ارزیابی کرده و بیان کرد: این کریدور باعث اتصال قزاقستان و سایر کشورهای cis، خلیج فارس و کشورهای جنوب شرقی آسیا می‌شود. بنابراین فعال شدن این کریدور به توسعه تجارت کشورهای طول مسیر کمک خواهد کرد.

شافعی ادامه داد: فعال کردن حمل‌ونقل دریایی بین دو کشور هزینه‌های تمام‌شده کالا را به‌مراتب کاهش داده و باعث تسریع و تسهیل در موضوع حمل‌ونقل خواهد شد. لذا لازم است زیرساخت‌های بندری دو کشور تقویت و زمینه حمل‌ونقل دریایی دو کشور توسعه یابد.

او تأکید کرد: در صورت توسعه زیرساخت‌ها و رفع موانعی مانند مشکلات نقل‌وانتقال پول و تسهیل روابط بانکی و رفع مشکل صدور ویزای تجاری بلندمدت قزاقستان برای تجار ایرانی می‌توان در زمینه صادرات کالاهای صنعتی، خدمات فنی و مهندسی و همکاری‌های علمی به خصوص در زمینه نانو و بیوتکنولوژی و توسعه گردشگری سلامت دو کشور می‌توانند با یکدیگر همکاری بیشتری در آینده داشته باشند. به خصوص اینکه ایران می‌تواند در ساخت طرح‌های زیربنایی، صنعتی و تجاری قزاقستان سرمایه‌گذاری و اکتشاف و بهره‌برداری از معادن و همچنین سرمایه‌گذاری مشترک در حوزه‌های تولیدی در قزاقستان مشارکت کند.

اتاق مشترک قزاقستان و ایران در قزاقستان تشکیل شود

در بخش دیگری از این نشست محمدرضا کرباسی، معاون بین‌الملل اتاق ایران با بیان اینکه ایران هیچ‌گونه محدودیتی برای توسعه همکاری‌های خود با قزاقستان ندارد بیان کرد: اتاق ایران در راستای سیاست‌های اقتصادی کشور برای توسعه روابط اقتصادی با قزاقستان کاملا آماده است. دو کشور ایران و قزاقستان در چند سازمان مهم اقتصادی از جمله اکو و سازمان همکاری‌های اسلامی عضو هستند و در کنار این‌ها دو کشور می‌توانند در اوراسیا و شانگهای روابط نزدیک داشته باشند.

کرباسی تأکید کرد: بر اساس مطالعات صورت گرفته ظرفیت همکاری‌های تجاری و اقتصادی ایران و قزاقستان تا سقف ۶ میلیارد دلار پیش‌بینی شده است. این عدد به راحتی در دسترس است. بخش خصوصی نیازمند بسترسازی برای مباحث تجاری است. در این راستا تسهیل حمل‌ونقل و صدور ویزا و ایجاد تعرفه‌های ترجیحی دو جانبه (جدا از تعرفه‌های ترجیحی در قالب اوراسیا) می‌توانند زمینه گسترش همکاری‌های ایران و قزاقستان را افزایش دهند. و سقف پیش‌بینی شده محقق شود.

او ادامه داد: همچنین جدا از ظرفیت ۶ میلیاردی پیش‌بینی شده، شرکت‌های ایرانی در حوزه‌های فنی و مهندسی تا سقف ۱,۵ میلیارد دلار امکان ارائه خدمات به قزاقستان را دارند. امیدواریم بستر مناسب برای حضور شرکت‌های ایرانی در مناقصه‌ها فراهم شود.

کرباسی گفت: امیدواریم نظام بانکی دو کشور به گونه‌ای سامان یابند که تسهیل تجارت ممکن شده و مقامات دولتی ایران و قزاقستان بسترهای لازم را برای توسعه همکاری‌ها فراهم کنند.

او در پایان با اشاره به تشکیل اتاق مشترک ایران و قزاقستان پیشنهاد تشکیل اتاق مشترک متقابل در قزاقستان را مطرح و تأکید کرد: با تشکیل این اتاق در قزاقستان پیگیری طرح‌ها و موافقت‌نامه‌های تجاری میان تجار دو کشور تسهیل شده و با کیفیت بهتری عملیاتی خواهند شد.

سرمایه‌گذاری بیش از ۴ میلیون دلاری تجار ایرانی در قزاقستان

در ادامه اسخت اورازبای سفیر قزاقستان در ایران هم با بیان اینکه برگزاری این نشست در آستانه سی‌امین سالگرد استقلال قزاقستان برای این کشور اهمیت ویژه‌ای دارد گفت: قزاقستان نه تنها بزرگ‌ترین کشور آسیای میانه است بلکه بزرگ‌ترین اقتصاد در میان این کشورها نیز هست.

در حال حاضر ادامه در صفحه بعد

ادامه از صفحه ۱

قزاقستان جز ۵۰ کشور توسعه‌یافته جهان است و با برنامه‌ریزی‌های صورت‌گرفته می‌خواهیم در آینده در ردیف ۳۰ کشور برتر دنیا برسیم.او با تأکید بر اینکه قزاقستان در میان کشورهای آسیای میانه بهترین شرایط را برای تجارت فراهم کرده است بیان کرد: ما در سال گذشته توانستیم ۳۵۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری خارجی مستقیم جذب کنیم که این میزان ۷۰ درصد کل سرمایه جذب شده در آسیای میانه است.

اورازبای با اشاره به تحریم‌های آمریکا علیه ایران افزود: باوجود این تحریم‌های ناعادلانه خوشحالیم که تجار ایرانی توانستند به فعالیت‌های خود در قزاقستان ادامه دهند. به طوری که در سال ۲۰۲۰ تجار ایرانی ۴,۳۰ میلیون دلار در قزاقستان سرمایه‌گذاری کردند.

او در پایان تأکید کرد: توافق‌نامه موقت ایجاد منطقه تجاری بین ایران و کشورهای اوراسیا توافق‌نامه مهمی است و امیدواریم با تبدیل آن به توافق‌نامه دائمی حجم تبادلات تجاری میان ایران و قزاقستان افزایش پیدا کند.

قزاقستان مصمم به افزایش حجم مبادلات اقتصادی با ایران است

غیرت توربایف معاون وزیر تجارت قزاقستان از دیگر سخنرانان این نشست با بیان اینکه ایران و قزاقستان همواره روابط اجتماعی، فرهنگی و سیاسی دوستانه و نزدیکی با یکدیگر داشته‌اند گفت: امکان ارتباط از طریق راه‌های ریلی، دریایی و هوایی بین دو کشور روابط آن‌ها را به هم نزدیک‌تر کرده است.

او با بیان اینکه توافق موقت ایجاد منطقه آزاد تجاری ایران و اوراسیا به افزایش حجم مبادلات تجاری ایران و قزاقستان کمک کرده است گفت: امیدواریم این توافق به یک توافق دائمی تبدیل شود.

توربایف تأکید کرد: در جولای و اوت سال ۲۰۲۰ حجم تجارت دو کشور ۳۱۸ میلیون دلار بود بوده که نسبت به مدت‌زمان مشابه سال قبل دو برابر شده است. این نشان می‌دهد که دو طرف تمایل زیادی برای افزایش همکاری‌ها دارند. در حال حاضر شرکت‌های قزاقستانی ظرفیت ۱۶۲ میلیون دلاری برای سرمایه‌گذاری و ارائه خدمات به ایران دارند و این قابل‌افزایش است.

او با اشاره به راه‌اندازی خط آهن ایران-ترکمنستان-قزاقستان گفت: با راه‌اندازی این خط، رشد تجارت ما ۵ برابر شد. اما این کافی نیست و ظرفیت‌های دو کشور خیلی بیش از این‌هاست.

توربایف با بیان اینکه باید روش‌های چندگانه تجارت را میان دو کشور افزایش دهیم تأکید کرد: وزارت تجارت قزاقستان بسته حمایتی از سرمایه‌گذاران و تجار دارد که ۱۵ راه برای تسهیل و حمایت از سرمایه‌گذاری ارائه کرده است. تجار ایرانی با توجه به این بسته می‌توانند فعالیت‌های خود درقزاقستان را افزایش دهند.

برگزاری اولین نمایشگاه توانمندی‌های ایران در شهر نورسلطان قزاقستان

در ادامه این نشست امیر عابدی رئیس اتاق مشترک ایران و قزاقستان از برگزاری اولین نمایشگاه توانمندی‌های جمهوری اسلامی ایران در شهر نور سلطان قزاقستان خبر داده و گفت: اتاق مشترک ایران و قزاقستان در بهار سال ۱۴۰۱ یعنی سال ۲۰۲۲ میلادی این نمایشگاه را برگزار خواهد کرد.

او با بیان اینکه حجم روابط اقتصادی ایران و قزاقستان درشان دو کشور بزرگ منطقه نیست به برخی از پتانسیل‌های همکاری در حوزه‌های مختلف اشاره کرده و گفت: ایران در حوزه‌هایی همچون مواد غذایی از جمله خشکبار، خرما و پسته، محصولات پزشکی، بهداشتی و دارویی و صنایع وابسته، محصولات ساختمانی از قبیل سیمان، کاشی و سرامیک و شیرآلات ساختمانی، رنگ و رزین، مواد شیمیایی، صنعت برق و صنایع وابسته، صنایع پلاستیک، شوینده‌ها، تجهیزات کشاورزی و سیستم‌های آبیاری تحت‌فشار، نساجی و پوشاک، فرش ماشینی، خدمات فنی و مهندسی، راه‌سازی، سدسازی و شهرک‌سازی، نیروگاهی، نفت و گاز، پتروشیمی، مخابرات، معدن و کشاورزی فرا سرزمینی توانایی‌های زیادی دارد و می‌تواند سرمایه‌گذاری‌های خوبی در قزاقستان انجام دهد.

او بیان کرد: اتاق مشترک ایران و قزاقستان در چند سال گذشته ده‌ها شرکت ایرانی را در قزاقستان پایه‌گذاری کرده است و شرکت‌های ایرانی در حوزه‌های معدنی و خدمات فنی و مهندسی سرمایه‌گذاری‌های خوبی انجام داده‌اند.

عابدی تأکید کرد: اتاق مشترک ایران و قزاقستان آماده است هرگونه خدمات مشاوره در حوزه لجستیک، قراردادهای بازرگانی و امور گمرکی و معرفی شرکت‌های توانمند ایرانی به طرف‌های قزاقستانی را به فعالین اقتصادی ارائه دهد.

او با اشاره به برخی موانع موجود در مسیر تجارت ایران و قزاقستان افزود: تقویت ناوگان لجستیکی در حوزه دریا باید در دستور کار اصلی دو دولت ایران و قزاقستان قرار بگیرد. در بخش ترانزیت پیشنهاد می‌شود با توجه به موضوع «یک جاده و یک راه از چین» تمهیداتی دیده شود که کشورهای عضو اوراسیا و شانگهای هرچه اقتصادی‌کردن هزینه حمل‌ونقل در موضوع ترانزیت را در دستور کار قرار بدهند و از طریق یک کمیته مشترک این موضوع را برای تجار حل کنند.

او ادامه داد: رفع محدودیت‌های روادید منجر به افزایش پروازهای تجاری و گردشگری سلامت خواهد شد و حجم سرمایه‌گذاری را قطعاً افزایش خواهد داد.

عابدی گفت: در صورت رفع موانع حجم تجارت دو کشور به طور واقع‌بینانه به یک میلیارد دلار در سال خواهد رسید. توسعه همکاری‌ها بدون رفع این محدودیت‌ها در حد شعار خواهد ماند.

امضای موافقت‌نامه همکاری مشترک

در پایان این نشست موافقت نامه همکاری میان اتاق ایران و سازمان QazTrade وابسته به وزارت تجارت و همبستگی قزاقستان به امضا رسید.

اخـــبـــار کـــوتـــــاه

اوجی: خبرهای خوبی در حوزه فروش نفت در راه است

تسنیم : وزیر نفت گفت: برای فروش نفت و میعانات گازی راهکارهای متنوعی مانند تهاتر نفت با کالا و تهاتر با مشارکت و سرمایه‌گذاری پیش‌بینی شده است. جواد اوجی وزیر نفت پس از حضور در جلسه یکشنبه کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی در جمع خبرنگاران گفت: در جلسه امروز برنامه‌های وزارت نفت در حوزه‌های بالادستی و پایین‌دستی نفت و گاز، چالش‌های این وزارتخانه و سرمایه‌گذاری‌های موردنیاز و پروژه‌های در دست اجرا تشریح شد.

وی با بیان اینکه در این نشست وضعیت فعلی صنعت نفت در حوزه نفت، گاز، پالایش و پخش و شرکت ملی صنایع پتروشیمی تشریح شد، افزود: همچنین در این جلسه، سرمایه‌گذاری‌های موردنیاز در این زمینه مورد بررسی قرار گرفت. وزیر کابینه سیزدهم با تاکید بر ضرورت تامین سرمایه‌گذاری در حوزه وزارت نفت، ادامه داد: حمایت نمایندگان می‌تواند در تحقق این مهم اثرگذار باشد، از سوی دیگر با به‌کارگیری راهکارهای ارائه‌شده در نشست امروز می‌توان به‌دستاوردهای مناسبی دست یافت.

اوجی تصریح کرد: میادین مشترک به‌عنوان اولویت نخست در حوزه نفت و گاز، فشارافزایی میادین گازی به‌منظور حفظ و نگه‌داشت تولید در بخش گاز و نفت، سرمایه‌گذاری در بخش میان‌محصولی صنایع پیشران پتروشیمی و پارک‌های زنجیره‌ای اهمیت دارند که امیدواریم با حمایت نمایندگان مجلس شورای اسلامی و اجرای برنامه‌های دولت تحقق یابند. وزیر نفت درباره راهکارهای فروش نفت نیز توضیح داد: من فکر می‌کنم با استفاده از تمامی پتانسیل‌های داخلی، ظرفیت‌های خارجی و تنوع قراردادها خبرهای خوبی در راه است. وی با بیان اینکه با توجه به روند رشد ۶ تا ۷درصدی نیاز به مصرف انرژی در دنیا و کاهش بیماری کرونا، پیش‌بینی می‌شود تقاضای انرژی روزبه‌روز افزایش پیدا کند، ادامه داد: برای فروش نفت و میعانات گازی راهکارهای متنوع مانند تهاتر با کالا و تهاتر با مشارکت و سرمایه‌گذاری پیش‌بینی شده است، این راهکار می‌تواند منابع مالی موردنیاز پروژه‌های عمرانی را تامین کند.

رئیس سازمان «ساتبا» منصوب شد

وزیر نیرو در حکمی محمود کمانی را به عنوان معاون وزیر و رئیس سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا) منصوب کرد. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت نیرو (پاون)، در حکم علی‌اکبر محرابیان آمده است: انتظار می‌رود در سایه تعامل و همکاری با وزارتخانه‌ها، نهادها، سازمان‌ها و همه واحدها و شرکت‌های تابعه و وابسته وزارت نیرو با رعایت اصول عدالت‌محوری، روحیه انقلابی و جهادی، مردم‌داری و فسادستیزی در انجام وظایف محوله در راستای تحقق شعار «دولت مردمی و ایران قوی» اهتمام ویژه به‌عمل آورید. پیش از این، محمد ساتکین عهده‌دار این سمت بود.

قطر: دیگر به اوپک برنمی‌گردیم

وزیر انرژی قطر در یک کنفرانس مطبوعاتی اعلام کرد قطر دوباره به اوپک نخواهد پیوست زیرا تلاش برای کنترل قیمت‌های جهانی نفت با استراتژی این کشور تناسب ندارد.

قطر اواخر سال ۲۰۱۸ تصمیم گرفت از عضویت اوپک خارج شود و اعلام کرد خروجش فنی بوده و مربوط به استراتژی این کشور بوده که تمرکزش را روی گاز طبیعی به‌عنوان صادرات اصلی قرار داده است. قطر از سال ۱۹۶۱ عضو اوپک بود. اما ناظران می‌گویند خروج قطر از اوپک، نتیجه اختلاف میان این کشور و همسایگانش بود. عربستان‌سعودی و امارات‌متحده‌عربی، قطر را در فاصله سال ۲۰۱۷ تا اوایل ۲۰۲۱ هدف بایکوت اقتصادی قرار دادند. این دو کشور و همچنین بحرین و مصر روابطشان با قطر را در ژانویه ازسر گرفتند.

غول انرژی قطری تغییر نام داد

وزیر انرژی قطر همچنین اعلام کرد شرکت انرژی دولتی «قطر پترولیوم» برای منعکس‌کردن استراتژی انرژی گسترده‌تر، به «قطر انرژی» تغییر نام داد. سعد الکعبی اظهار کرد: شرکت «قطر انرژی» برنامه‌ای برای فروش دارایی‌ها برای تامین مالی ندارد. وی گفت: ما پول زیادی داریم. وی همچنین گفت: قطر نمی‌تواند به تسهیل بحران فعلی کمبود عرضه گاز کمک کند زیرا همه تولید خود را به‌صورت قراردادی عرضه می‌کند و بر این باور است که قیمت‌های بالا برای تقاضا مخرب است. وی پیش‌بینی کرد قیمت گاز با ازسرگیری فعالیت بعضی کارخانه‌ها و وعده روسیه برای افزایش عرضه به اروپا، اندکی کاهش پیدا کند. بر اساس گزارش رویترز، سایر شرکت‌های انرژی دولتی منطقه خلیج‌فارس برای تامین مالی، به فروش سهم در دارایی‌ها یا واحدهایشان اقدام کرده‌اند.

هیئت تجاری ایران در راه قزاقستان / احتمال احیای سوآپ انرژی

رئیس کل سازمان توسعه تجارت ایران گفت: یک هیئت بزرگ تجاری ایرانی در راستای توسعه روابط اقتصادی دو کشور به زودی به قزاقستان سفر خواهد کرد.

به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از سازمان توسعه تجارت ایران، علیرضا پیمان پاک در دیدار با معاون وزیر تجارت و همگرایی قزاقستان با اشاره به رویکرد متفاوت و جدی دولت جدید در ایران به توسعه روابط تجاری با کشورهای منطقه و همسایگان گفت: این موضوع نه تنها در وزارت صمت، بلکه از سوی شخص رئیس جمهور نیز به صورت مکرر در برنامه‌های انتخاباتی اعلام شده و بر اهمیت آن اذعان شده است.

رئیس کل سازمان توسعه تجارت افزود: طبق دستور و تاکید رئیس جمهور توسعه تجارت با همسایگان پیگیری شده و بر مبنای آن برنامه‌ای برای سازمان توسعه تجارت تدوین شده است. بر این اساس، کشورهای حوزه اوراسیا در اولویت اول تجارت خارجی ایران قرار داشته و در میان کشورهای اوراسیا، روسیه و قزاقستان از جایگاه ممتازی برخور دارند.

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت بیان داشت: قزاقستان بازار مناسبی برای محصولات ایران به شمار می‌رود و در عین حال این کشور، توان رفع بسیاری از نیازهای کشور ما را دارد.

پیمان‌پاک افزود: آمار پایین تجارت دوجانبه متناسب با هدف‌های دو طرف نیست و افزایش حجم تجاری دوجانبه مهمترین هدف در راستای توسعه روابط تجاری محسوب می‌شود که این امر عزم جدی طرفین را می‌طلبد.

وی با تاکید بر اینکه توافقات دو و چند جانبه در حوزه بانکی، لجستیکی و تجاری از راهکارهای رفع سریع موانع است، گفت: لازم است کانال مالی دو جانبه به منظور غلبه بر مشکلات تحریمی ایجاد شود که در این زمینه پیشرفت‌های قابل توجهی با همکاری طرف قزاق داشته‌ایم.

رئیس کل سازمان توسعه تجارت ایران همچنین از سفر قریب الوقوع هیأت بزرگ ایرانی به قزاقستان جهت هماهنگی‌های بیشتر خبر داد.

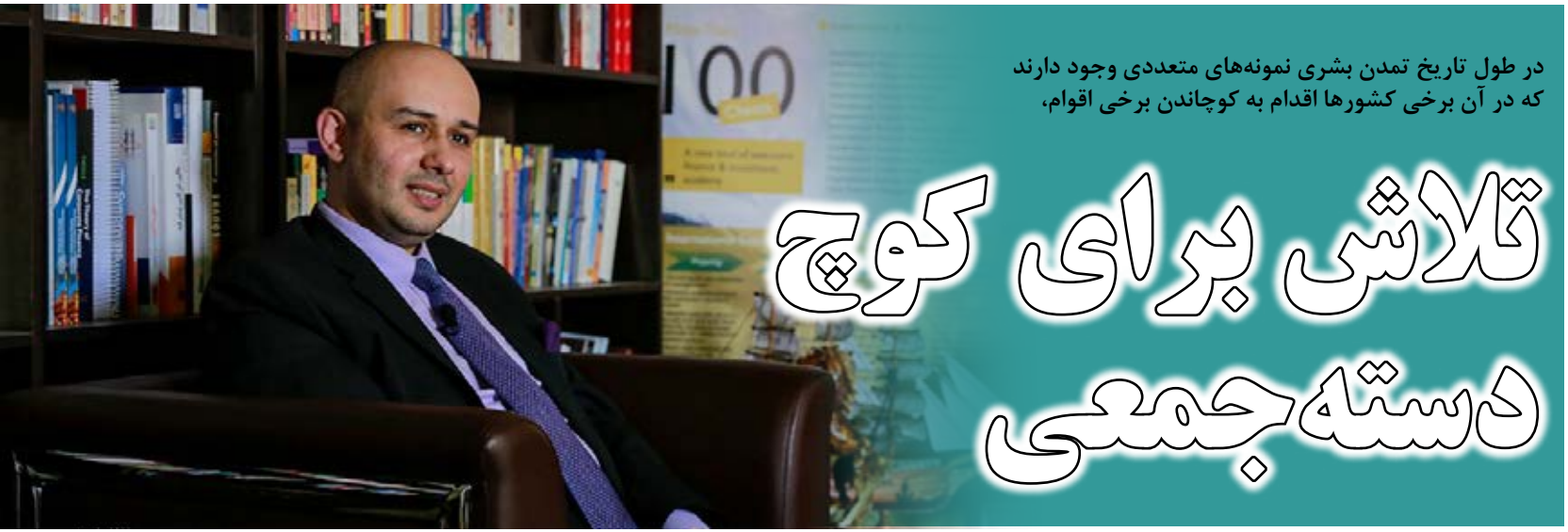
پیمان‌پاک با اشاره به اهمیت نقش رویدادهای نمایشگاهی در توسعه تجارت میان دو کشور پیشنهاد کرد نمایشگاه توانمندی‌های قزاقستان در ایران و همچنین نمایشگاه توانمندی‌های ایران در قزاقستان بر پا شود.

امضا تفاهم‌نامه همکاری میان وزارت نیرو و صمت

مراسم امضا تفاهم‌نامه همکاری میان وزارت نیرو و وزارت صنعت، معدن و تجارت در زمینه ایجاد حداقل ۱۰ هزار مگاوات ظرفیت جدید نیروگاهی توسط شرکت‌های صنعتی و معدنی پیش از ظهر دوشنبه ۱۹ مهر ۱۴۰۰ با حضور علی اکبر محرابیان وزیر نیرو و رضا فاطمی امین وزیر صمت در وزارت نیرو برگزار شد.

تلاش برای کوچ دسته‌جمعی

در طول تاریخ تمدن بشری نمونه‌های متعددی وجود دارند که در آن برخی کشورها اقدام به کوچاندن برخی اقوام،

در طول تاریخ تمدن بشری نمونه‌های متعددی وجود دارند که در آن برخی کشورها اقدام به کوچاندن برخی اقوام، نژادها و ملیت‌ها از سرزمینی خاص به قلمرویی جدید کرده‌اند. در این نمونه‌ها و در راستای تحقق اهداف نظامی، سیاسی، نژادی و... برخی حکام تصمیم گرفته‌اند تا از طریق کوچ دسته‌جمعی برخی قومیت‌ها، دستاوردهایی برای خود در حوزه‌های نظامی، سیاسی و... ایجاد کنند. هم در تاریخ عهد باستان و هم در تاریخ دوران جدید نمونه‌هایی از این نوع کوچ‌ها را می‌توان ردیابی کرد. در عهد باستان کوچ یهودیان به بابل در زمان بخت‌النصر و در دوران جدید کوچ‌هایی که در دوران صفوی شکل گرفته، برخی از این نمونه‌ها هستند. اما این تجربه که در دوران جدید و در قلمروی فضای مجازی، کشوری تصمیم بگیرد تا فعالان فضای مجازی را از قلمروی اپلیکیشن‌های بین‌المللی به سمت پیام رسان‌های داخلی کوچ دهد، هنوز به ثبت نرسیده است. امروز (یکشنبه) روزی است که نمایندگان مجلس قرار است، نخستین جلسه مرتبط با طرح صیانت از فضای مجازی در کمیسیون مشترکی که مجلس ذیل اصل ۸۵ شکل گرفته را آغاز کنند. جلسه‌ای که بر اساس اظهارنظرهای مطرح شده قرار است در آن رییس، نواب‌رییس، سخنگو و سایر اعضای کمیسیون مشترک مرتبط با طرح صیانت انتخاب شوند. اما همزمان با افزایش تحرکات مجلس ایران برای محدودسازی فضای مجازی، نگرانی‌های دامنه‌داری میان فعالان اقتصادی و صاحبان مشاغل آنلاین در این زمینه ایجاد شده است. فعالان کسب و کار آنلاین در ایران معتقدند که سال‌ها برای برندسازی، نیازسنجی و ایجاد ارتباط با مشتریان خود در فضای مجازی تلاش و سرمایه‌گذاری کرده‌اند و هرگونه اقدامی برای محدودسازی این فضا، خسارت‌های فراوانی را برای آنان به دنبال خواهد داشت. از منظر منطق اقتصادی نیز یک چنین تصمیماتی برخلاف منافع ملی کشور است و سهم ایران را از اقتصاد دیجیتال جهانی محدود می‌سازد.

واقع آن است که حدود ۲,۵ الی ۳درصد از GDP اقتصاد ایران، سهم اقتصاد دیجیتال است. این عدد در چین ۳۵درصد، در امریکا ۲۶درصد و آمار متوسط جهانی آن حداقل ۶درصد است. این اعداد و ارقام گویای آن است که همین امروز نسبت اقتصاد دیجیتال ایران به GDP حداقل ۵۰درصد از متوسط جهانی پایین‌تر است. اما به جای اینکه تصمیم‌سازان ایرانی تلاش کنند تا ظرفیت‌های تازه‌ای برای گسترش مشاغل آنلاین و اقتصاد دیجیتال (سخت‌افزاری و نرم‌افزاری) فراهم کنند، در حال برنامه‌ریزی برای محدودسازی این ظرفیت‌ها از طریق روش‌های سلبی و زورآزمایی هستند. در واقع مسوولان ایرانی تصور می‌کنند، با این اقدام می‌توانند اقبال عمومی ایرانیان در مواجهه با اپلیکیشن‌هایی مانند اینستاگرام، تلگرام، واتس‌آپ و... را از میان ببرند و آنها را وارد پیام‌رسان‌های داخلی کرده و یک کوچ دسته‌جمعی مجازی به راه بیندازند.اما باید دید سایر کشورها در این زمینه چه رویکردهایی را مورد توجه قرار می‌دهند. کشور چین که الگوی مطلوب بسیاری از مدیران ایرانی محسوب می‌شود و تصمیماتش در میان تصمیم‌سازان کشورمان طرفداران فراوانی دارد، بیش از یک میلیارد و نیم جمعیت دارد. یعنی این کشور یک مارکت و بازار بزرگ است و هر تصمیم اقتصادی در این کشور می‌تواند منطق اقتصادی داشته باشد. یک چنین کشوری با این جمعیت و با این حجم از مصرف‌کنندگان فعال، هیچ تصمیمی برای جایگزینی اپلیکیشن‌های جهانی با نمونه‌های داخلی ندارد. نه اینکه در برابر حرکت بخش خصوصی برای ارایه اپلیکیشن‌ها بایستد، بلکه به صورت سازماندهی شده برنامه‌ای برای محدودسازی برندهای جهانی در دستور کار قرار نمی‌دهد. این در حالی است که چین در حوزه فناوری‌های نوین، مشاغل آنلاین و علم برنامه‌نویسی، توانایی‌های فراوانی دارد. این در حالی است که ایران با یک بازار ۸۵میلیون نفری در شرایط تحریم و در حالی که هنوز بستر لازم برای توسعه مشاغل نوین در کشور فراهم نشده، با رویکردهای سیاسی، امنیتی و... تلاش می‌کند تا روند حضور مردم در شبکه‌های اجتماعی و فضای مجازی را محدودسازد.

در واقع مسوولان ایرانی تصور می‌کنند با اعمال برخی محدودیت‌ها می‌توانند مصونیت مورد نظر خود را در عرصه سیاسی و امنیتی برای خود فراهم سازند. تصمیم‌سازان کشورمان به اشتباه تصور می‌کنند ردپای این نوع تصمیمات تنها بخش‌های محدودی از کسب و کار را دربرمی‌گیرد و تاثیر فراگیری در بخش‌های فرهنگی، اجتماعی، ارتباطی و... نخواهد داشت. این تصور اشتباهی است که برآمده از اشتباه محاسباتی مسوولان شکل گرفته است. این محدودسازی‌ها در حوزه اینترنیمنت، آموزش، گردشگری، مشاغل خرد و...اثرات مخرب فراوانی خواهد داشت. اما چرا مدیران ایرانی این رویکردهای سلبی را در پیش می‌گیرند؟ متاسفانه هرچند مدیران ایرانی در اظهارات و گفت‌وگوهای‌شان مدام از اولویت اقتصاد و معیشت سخن می‌گویند، اما واقع آن است که هنوز اقتصاد تم اصلی و اولویت نخست تصمیم‌سازی‌های کلیدی کشور محسوب نمی‌شود. سایه سنگین سیاست، امنیت، جناح‌بندی و... هنوز در تار و پود تصمیم‌سازی‌های کشور وجود دارد. اگر اقتصاد اولویت اصلی کشور بود، در آن صورت هر تصمیمی که بخواهد مشکلی برای رشد اقتصادی و رونق کسب و کار ایجاد کند از دستور کار خارج می‌شد. اما چون این اولویت شکل نگرفته است، شاهد اتخاذ یک چنین تصمیماتی هستیم. ای کاش یک نفر پیدا می‌شد برای نمایندگان مجلس که طرفدار این نوع طرح‌ها هستند، آمارهایی از فاصله زیاد اقتصاد دیجیتال ایران با متوسط جهانی ارایه می‌کرد تا بدانند که این نوع نگاه‌ها چه خطراتی را برای اقتصاد و معیشت ایرانیان ایجاد می‌کنند. البته بعید است تصمیم‌سازان کشور از این آمارها و واقعیات بی‌خبر باشند. مساله اصلی آن است که هنوز اقتصاد اولویت نیست و مسائل مهم‌تری برای آریاییان وجود دارد.

دکتر پیمان مولوی

توسعه تجارت ایران و اروگوئه با تهاتر نفت و کالای اساسی

معـاون بین‌الملـل اتـاق ایـران در دیـدار بـا مدیـر مطالعـات اقتصـادی و تجـارت خارجـی اتـاق بازرگانـی اروگوئـه گفـت: امـکان تامیـن نفـت و پتروشـیمی موردنیـاز اروگوئـه و تهاتـر بـا کالاهـای اساسـی ازجملـه برنـج و گوشـت وجـود دارد.

بـه گـزارش پایـگاه خبـری اتـاق ایـران در ایـن نشسـت آنلایـن محمدرضـا کرباسـی افـزود: روابـط ایـران و اروگوئـه در زمـان جنـگ ایـران و عـراق از طریـق تهاتـر نفـت بـا برنـج در سـطح بالایـی جریـان داشـت.معاون بین‌الملـل اتـاق ایـران ادامـه داد: در شـرایطی کـه حجـم روابـط تجـاری مـا بـا برخـی از کشـورهای منطقـه آمریکای‌لاتیـن بالغبـر دومیلیـارد دلار تجـارت مسـتقیم اسـت، روابـط بـا اروگوئـه به‌خصـوص در سـال‌های اخیـر بسـیار ناپایـدار و ناچیـز بـوده اسـت.

کرباسـی تاکیـد کـرد: تبـادل اطلاعـات اقتصـادی دو کشـور و اعـزام و پذیـرش هیات‌هـا و شـرکت در نمایشـگاه‌ها موردتوجـه قـرار گیـرد. بـه گفتـه وی امـکان تامیـن نفـت و پتروشـیمی مـورد نیـاز اروگوئـه و تهاتـر بـا کالاهـای اساسـی ازجملـه برنـج و گوشـت وجـود دارد.

معـاون بین‌الملـل اتـاق ایـران همچنیـن بـه همـکاری و سـرمایه‌گذاری مشـترک بـا توجـه بـه تجربیـات دو کشـور در ایجـاد مجموعه‌هـای صنعتـی، کشـاورزی، فنـاوری، جهـت صـادرات بـه کشـورهای ثالـث اشـاره کـرد. همچنیـن دو کشـور می‌تواننـد موافقت‌نامه‌هـای پایـه (تجـارت ترجیحـی، تجـارت آزاد) بـرای هموارسـازی مسـیر تجـارت دو کشـور امضـا کننـد.

کرباسـی در ادامـه ایـن نشسـت مجـازی بـه امضـای تفاهم‌نامـه میـان دو کشـور در زمینـه بهداشـت دام و همچنیـن قرنطینـه گیاهـی اشـاره کـرد کـه می‌توانـد بسـتری بـرای رشـد روابـط دو کشـور باشـد.

معـاون بین‌الملـل اتـاق ایـران تصریـح کـرد: برگـزاری جلسـات B۲B میـان شـرکت‌ها و بنگاه‌هـای تجـاری و اقتصـادی عضـو دو اتـاق ملـی ایـران و اروگوئـه به‌صـورت مجـازی بـه دلیـل شـیوع ویروس‌کرونـا موردتوجـه قـرار گیـرد. بـه گفتـه کرباسـی نمایشـگاه اکسـپو ۲۰۲۰ دبـی زمینـه مناسـبی در شـرایط پسـاکرونا فراهـم کـرده کـه شـرکت‌های اروگوئـه‌ای بتواننـد بـا شـرکت‌های ایرانـی ارتبـاط برقـرار کننـد.

در ادامـه وی بـه اسـتفاده از ظرفیـت مرکوسـور (بـازار مشـترک آمریکای‌جنوبـی) جهـت صـادرات محصـولات ایرانـی بـه آن منطقـه هـم اشـاره کـرد.

بعـد از آن لائـورا فرنانـدز، مدیـر مطالعـات اقتصـادی و تجارت‌خارجـی اتـاق بازرگانـی و خدمـات اروگوئـه گفـت: مـا آمادگـی داریـم بـا شـرکت‌های عضـو مذاکـره کـرده و زمینه‌هـای همـکاری را باهـم موردبررسـی قـرار داده و ظرفیت‌هـای بالقـوه همـکاری را شناسـایی کنیم.فرنانـدز ادامـه داد: هماهنگی‌هایـی بـا سـفارت ایـران در اروگوئـه بـرای کمـک بـه شـرکت‌های اروگوئـه‌ای در شناسـایی بـازار ایـران داشـته‌ایم و بـرای ماه‌هـای فوریـه و مـارس ۲۰۲۲ آمادگـی برگـزاری جلسـات رودررو را خواهیـم داشـت.

وی گفـت: اتـاق اروگوئـه نماینـده‌ای در اکسـپو دبـی نخواهـد داشـت امـا رئیس‌جمهـور اروگوئـه در روز ۲۱فوریـه کـه بـه‌نـام اروگوئـه در ایـن نمایشـگاه نام‌گـذاری شـده از آن بازدیـد خواهـد کـرد.

۲۱ سـازمان متولـی تجـارت خارجـی اروگوئـه سـاماندهی پاویـون اروگوئـه در ایـن نمایشـگاه را بـر عهـده دارنـد.

آغـاز صادرات بـــرق و کاهش واردات

معـاون بـرق و انـرژی وزیـر نیـرو از آغـاز صـادرات بـرق خبـر داد و گفـت: بـا کاهـش نیـاز بـرق در کشـور اسـتارت صـادرات بـرق زده شـد و در حـال حاضـر حـدود ۱۰۰۰ مـگاوات صـادرات بـرق داریـم.

همایـون حائـری در گفـت و گـو بـا ایسـنا، دربـاره آخریـن وضعیـت صـادرات و واردات بـرق اظهـار کـرد: باتوجـه بـه اینکـه میـزان مصـرف بـرق کاهـش پیـدا کـرده و میـزان نیـاز کشـور نیـز نزولـی شـده میـزان واردات نیـز کاهـش یافتـه اسـت و اکنـون حـدود ۲۰۰ تـا ۳۰۰ مـگاوات واردات داریـم.

وی بـا اشـاره بـه کشـورهای هـدف بـرای صـادرات بـرق گفـت: عمـده صـادرات بـرق بـه کشـور عـراق اسـت امـا بـه کشـورهای افغانسـتان و پاکسـتان نیـز صـادرات بـرق داریـم.

معـاون بـرق و انـرژی وزیـر نیـرو بـا بیـان اینکـه واردات بـرق نیـز از کشـورهای مختلـف انجـام مـی شـود کـه عمـده آن از کشـور ترکمنسـتان اسـت، اظهـار کـرد: همـواره اولویـت اصلـی صنعـت بـرق تامیـن نیـاز داخلـی و مصـرف بـرق هموطنـان در داخـل کشـور اسـت و تنهـا در مـازاد اقـدام بـه صـادرات بـرق مـی کنیـم.

روز گذشـته نیـز علـی اکبـر محرابیـان- وزیـر نیـرو، در خصـوص آخریـن وضعیـت صـادرات بـرق گفـت: ترجیـح مـن ایـن اسـت کـه اکنـون در مـورد صـادرات بـرق صحبتـی نکنـم. اولویـت مـا تأمیـن بـرق مـردم و صنایـع در داخـل کشـور اسـت. زمانـی کـه بـرق مـازاد داشـته باشـیم می‌توانیـم روی ایـن مسـئله فکـر کنیـم. البتـه در حـال حاضـر مبـادلات برقـی داریـم.

بـه گفتـه وی در برخـی نقـاط واردات و در برخـی نقـاط صـادرات بـرق صـورت می‌گیـرد امـا تـراز واردات بسـیار بیشـتر اسـت. در حـال حاضـر از چنـد نقطـه مجبـور بـه واردات بـرق هسـتیم. در تابسـتان نیـز ایـن کار را انجـام دادیـم تـا بتوانیـم بـرق را تأمیـن کنیـم امـا در زمانـی کـه بـرق مـازاد داشـته باشـیم حتمـا بـرای صـادرات بـه صـورت گسـترده عمـل خواهیـم کـرد.

رشد ۵.۲ درصدی اقتصاد ایران و ۵.۹ درصدی اقتصاد جهان در سال ۲۰۲۱

صنـدوق بین‌المللـی پـول نسـخه جدیـد گـزارش «چشـم‌انداز اقتصـادی جهـان» را منتشـر کـرد کـه در آن نـرخ رشـد تولیـد ناخالـص جهـان در سـال ۲۰۲۱ بـا ۰,۱ درصـد تعدیـل نسـبت بـه گـزارش قبلـی، ۵.۹ درصـد پیش‌بینـی شـده اسـت.

ایـن نهـاد بین‌المللـی در گـزارش جدیـد خـود نـرخ رشـد اقتصـادی جهـان در سـال آینـده میـلادی را نیـز ۴,۹ درصـد پیش‌بینـی کـرده اسـت کـه ایـن رقـم نسـبت بـه پیش‌بینـی قبلـی ۰.۵ واحـد درصـد افزایـش نشـان می‌دهـد. از سـوی دیگـر صنـدوق بین‌المللـی پـول نـرخ رشـد تولیـد ناخالـص جهـان در سـال ۲۰۲۰ را منفـی ۳.۱ درصـد اعـلام کـرده اسـت؛ ایـن در حالـی اسـت کـه در گزارش‌هـای قبلـی نـرخ رشـد اقتصـادی جهـان در سـال گذشـته میـلادی ابتـدا منفـی ۳.۵ درصـد و سـپس منفـی ۳.۳ درصـد بـرآورد شـده بـود.

صنـدوق بین‌المللـی پـول، نـرخ رشـد اقتصـادی جمهـوری اسـلامی ایـران در سـال جـاری و سـال آینـده میـلادی را بـدون تغییـر نسـبت بـه گـزارش قبلـی بـه ترتیـب ۲,۵ و ۲.۱ درصـد پیش‌بینـی کـرده اسـت؛ امـا نکتـه قابل‌توجـه دربـاره اقتصـاد ایـران در گـزارش جدیـد صنـدوق بین‌المللـی پـول ایـن اسـت کـه نـرخ رشـد تولیـد ناخالـص داخلـی ایـران در سـال گذشـته میـلادی کـه در گزارش‌هـای قبلـی ۱.۵ درصـد بـرآورد شـده بـود، اکنـون بـه ۳.۴ درصـد تغییـر کـرده اسـت. ایـران جـزو معـدود کشـورهایی بـوده اسـت کـه سـال دشـوار ۲۰۲۰ کـه طـی آن اغلـب کشـورهای عضـو صنـدوق بین‌المللـی پـول تحـت تأثیـر بحـران کرونـا نـرخ رشـد اقتصـادی منفـی را تجربـه کرده‌انـد- را بـا رشـد اقتصـادی مثبـت پشـت سـر گذاشـته اسـت.

در گـزارش صنـدوق بین‌المللـی پـول، نـرخ رشـد شـاخص قیمـت مصرف‌کننـده در ایـران طـی سـال‌های ۲۰,۲۱ و ۲۰۲۲ بـه ترتیـب ۳۹.۳ درصـد و ۲۷.۵ درصـد پیش‌بینـی شـده و نـرخ تـورم سـال گذشـته نیـز ۳۶.۴ درصـد اعـلام شـده اسـت. صنـدوق بین‌المللـی پـول نـرخ بیـکاری در ایـران طـی سـال جـاری و سـال آینـده میـلادی را نیـز بـه ترتیـب ۱۰ و ۱۰.۵ درصـد پیش‌بینـی کـرده اسـت.

ایـن نهـاد بین‌المللـی در گـزارش جدیـد خـود نـرخ رشـد اقتصـادی منطقـه خاورمیانـه و آسـیای مرکـزی را نیـز ۴,۱ درصـد، هـم بـرای سـال ۲۰۲۱ و هـم بـرای سـال ۲۰۲۲، پیش‌بینـی کـرده اسـت. نـرخ رشـد اقتصـادی ایـن منطقـه در سـال ۲۰۲۰ نیـز منفـی ۲.۸ درصـد اعـلام شـده کـه نسـبت بـه بـرآورد قبلـی ۰.۱ درصـد بهبـود نشـان می‌دهـد.

در گـزارش جدیـد صنـدوق بین‌المللـی پـول از چشـم‌انداز اقتصـادی جهـان، پیش‌بینـی نـرخ رشـد اغلـب اقتصادهـای بـزرگ در سـال جـاری میـلادی اندکـی تعدیـل شـده و در عـوض پیش‌بینـی نـرخ رشـد اقتصـادی آنهـا در سـال ۲۰۲۲ بهبـود یافتـه اسـت. بـر اسـاس ایـن گـزارش، هنـد بـا نـرخ رشـد اقتصـادی ۹,۵ درصـد در سـال ۲۰۲۱ و ۸.۵ درصـد در سـال ۲۰۲۲ بالاتریـن نـرخ رشـد اقتصـادی را در بیـن اقتصادهـای بـزرگ جهـان خواهـد داشـت. نـرخ رشـد اقتصـادی آمریـکا، چیـن و منطقـه یـورو در سـال ۲۰۲۱ نیـز بـه ترتیـب ۶.۰، ۸.۰ و ۵.۰ درصـد پیش‌بینـی شـده اسـت.

صدراعظم احتمالی بعدی آلمان چگونه به ملغمه ماکرون و مرکل تبدیل می‌شود؟

آلمانِ آینده با آرمین

ماکرون طرفدار ایده ادغام بیشتر اروپایی (از جمله ایده بودجه مشترک برای حوزه یورو) بود ولی با عدم تمایل مرکل مواجه شد؛ چون صدراعظم آلمان از این هراس داشت که مالیات‌دهندگان آلمانی مجبور شوند بار بی‌پولی کشورهای دیگر اتحادیه اروپا را به دوش بکشند

سال‌ها پیش وقتی فرانسیس فوکویاما نظریه‌پرداز آمریکایی این ایده را مطرح کرد که پایان جنگ سرد به معنی پیروزی قطعی لیبرال دموکراسی بوده، خیلی‌ها آن را دربست پذیرفتند. حالا که سه دهه از آن زمان می‌گذرد، ظاهرا فقط آلمان است که همچنان به نظریه او درباره تاریخ وفادار مانده است. اما کنار رفتن آنگلا مرکل از قدرت در آلمان می‌تواند فرصتی باشد تا برلین موفق شود امیدهای گذشته‌اش را از حقایق سخت امروزی جدا کند. نشانه‌های موجود البته چندان امیدوارکننده نیستند.

حالا می‌دانیم که آرمین لاشت احتمالا از ماه سپتامبر جای مرکل را به عنوان صدراعظم آلمان خواهد گرفت و آینده جدیدی در انتظار آلمان خواهد بود. اما شاید این آینده خیلی هم با حال تفاوت نداشته باشد. لاشت فعلا در صحبت‌هایش به این نکته اشاره کرده که قصد ندارد از رویکرد محافظه‌کارانه مرکل فاصله زیادی بگیرد یا کار عجیبی انجام دهد. او وقتی با پرسش‌های مختلف درباره انگیزه‌های قدرت‌طلبانه چین یا بازی روسیه در دوران پسا جنگ سرد مواجه می‌شود کاملا همین موضع غیررادیکال را به نمایش می‌گذارد و مثلا تاکید می‌کند که اروپا با برخی از سیاست‌های چین یا روسیه موافق نیست، اما قصد هم ندارد خودش را به دشمن جدیدی برای آن‌ها تبدیل کند و بنابراین در آینده هم به حفظ رابطه‌ای منطقی با آنها ادامه خواهد داد. حرف‌های او غیرمنطقی نیست؛ به خصوص اگر به یاد بیاوریم که مرکل و امانوئل ماکرون رئیس جمهور فرانسه پیش‌تر هم از لزوم گسترش مناسبات اتحادیه اروپا با روسیه حرف می‌زدند و یا مرکل بارها بر اولویت‌داشتن تجارت با چین برای آلمان تاکید کرده است.

ممکن است بدبین‌ها از این مواضع آرمین لاشت خوششان نیاید و او را پیرو سیاست‌های مشابه مرکل بدانند که بر مبنایش، هر سیاستی باید با حفظ منافع اروپا همراه باشد. مخالفان او ممکن است با پروژه خط لوله نوردستریم دو و همکاری نزدیک و مستقیم آلمان با روسیه به منظور تامین نیازهای انرژی آلمان ایراد بگیرند یا این ایده را که «آلمان باید چین را به عنوان ارزشمندترین بازار صادرات خود حفظ کند» زیر سوال ببرند. اما یک سناریوی مهربانانه‌تر این است که اوضاع کنونی را به عنوان راهی برای حفظ تعادل قدرت در عرصه جهانی قلمداد کنیم؛ چیزی که به گوش سیاستمداران رادیکال در واشینگتن خوش نمی‌آید. واقعیت این است که هیچ منطقی در جهان امروز ناظر بر دشمن‌تراشی و راه‌انداختن جنگ سرد جدید بین غرب و شرق نیست و نباید انتظاری هم در این خصوص وجود داشته باشد.

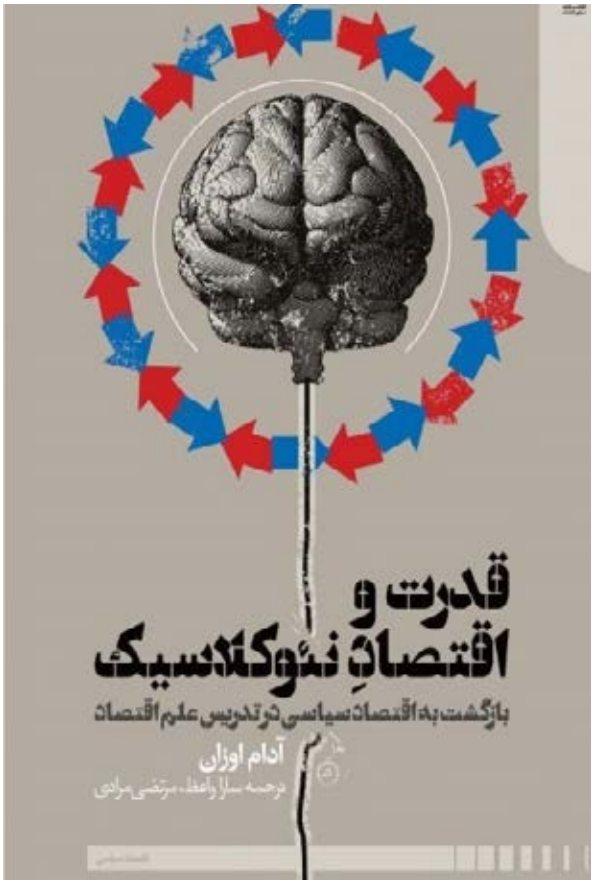
به نظر می‌رسد که مواضع صدراعظم آینده آلمان بازتابی از مواضع احتمالی آینده اتحادیه اروپا هم باشد. بر این اساس، اهمیت‌دادن به کسب و کار و حفظ خویشتن‌داری در کنار آن، می‌تواند تامین‌کننده بیشترین منافع برای اروپا باشد.

اجازه دهید باز به آغاز بحث گریزی بزنیم. آلمان کشوری بود که پس از وقایع مختلفی مثل جنگ‌های جهانی و جنگ سرد بالاخره حس می‌کرد در اروپای متحد و در کنار کشورهای دوست، برای خود جایی پیدا کرده است. به نظر می‌رسد آلمانی‌ها قصد دارند در آینده نیز همین شرایط را برای خود محفوظ نگه دارند. این مسئله در صحبت‌هایی نیز که از لاشت در رسانه‌ها منتشر شد مشخص است. مثلا اینکه او اعلام کرده که عناصری را از شیوه رهبری رهبران فرانسه و آلمان وام گرفته است؛ چیزی بین میانه‌روی‌های مرکل و هیجان ماکرون در امور اروپایی.

جالب این‌جاست که رهبران فرانسه و آلمان اتفاقا در امور مالی اتحادیه اروپا اختلافاتی با هم داشته‌اند. ماکرون طرفدار ایده ادغام بیشتر اروپایی (از جمله ایده بودجه مشترک برای حوزه یورو) بود ولی با عدم تمایل مرکل مواجه شد؛ چون صدراعظم آلمان از این هراس داشت که مالیات‌دهندگان آلمانی مجبور شوند بار بی‌پولی کشورهای دیگر اتحادیه اروپا را به دوش بکشند. اما درنهایت، بعد از آغاز بحران کرونا شرایط به سمتی رفت که صندوق ۷۵۰ میلیارد یورویی مشترک اروپایی تشکیل شد تا راهی برای ادغام بیشتر اقتصادی در دوران کرونا باشد. لاشت نیز جرو طرفداران تشکیل این صندوق بود اما معتقد است که با پایان بحران کرونا باید به فکر راه‌حل‌های جدید در اروپا بود.

لاشت در یکی از مصاحبه‌های اخیرش حتی سیگنالی در خصوص اولویت‌هایش در حکومت آینده آلمان و نسبت آن با اتحادیه اروپا نیز نشان داده و گفته است: «اگر صدراعظم آلمان را ساعت چهار صبح بیدار کنند و بحرانی شکل گرفته باشد، اولین پرسشی که در ذهن او مطرح می‌شود باید این باشد که این بحران را در سطح اروپایی چطور می‌توان حل کرد؟ درواقع مدیریت تکروانه قرار نیست در کار باشد.» احتمالش زیاد است که این تصویری واقعی از آینده آلمان باشد. حداقلش این است که رای‌دهندگان آلمانی یا رهبران اروپایی می‌دانند در اوایل حکومت صدراعظم آینده، قرار است چه شرایطی بر کشور حکم‌فرما باشد.

معرفی کتاب

❁❁قدرت و اقتصادِ نئوکلاسیک❁❁

کتاب «قدرت و اقتصاد نئوکلاسیک» درباره امکان ها و موانع همگرایی میان مکاتب اقتصادی رقیب و معارض است و در ده فصل پس از مقدمه، مباحثی مانند چرا اقتصاد نئوکلاسیک از قدرت چشم‌پوشی می‌کند؟، چرا قدرت برای علم اقتصاد مهم است؟ چالش‌های پیش روی اقتصاد جریان اصلی از جانب PCES و پیکتی، علم اقتصاد سیاسی و نظریه‌بازی مشارکتی، مفهوم قدرت، تصویرسازی مجدد از تابع رفاه اجتماعی به عنوان «تابع اقتصاد سیاسی» و نمونه‌هایی از کارکردهای تابع اقتصاد سیاسی می‌شود.

در بخشی از کتاب «قدرت و اقتصاد نئوکلاسیک» به مشکلات کتاب‌های درسی پرداخته شده و آمده است: «تا به حال فقط کتاب‌های درسی علم اقتصاد در نظر گرفته شده‌اند، اما این کتاب‌ها نمی‌توانند حکم کلی علم اقتصاد جریان اصلی را ارائه کنند. به طور ویژه کتاب‌های درسی مقطع کارشناسی، دامنه کامل تحقیقات صورت گرفته از سوی اقتصاددانان، چه جریان اصلی و چه دیگران را بازتاب نمی‌دهند.

دو کتاب درسی پیشرفته در سطح کارشناسی ارشد با عنوان «علم اقتصاد سیاسی» منتشر شده‌اند: «آلت و کریستال» (۱۹۸۳) و «پرسون و تابلینی» (۲۰۰۲). با توجه به اینکه این دو کتاب دو دهه از یکدیگر فاصله دارند، جای تعجب نیست که در نحوه ارائه مطالبشان کاملا از یکدیگر متفاوتند _ اولی با اندکی «مدل‌سازی ریاضی رسمی» نگرشی «سرگردان» دارد و دومی «تکنیکی‌تر» است _اما اصولا توجه هر دو برچگونگی فرمول‌بندی خط مشی عمومی و به خصوص خط مشی اقتصادی، از طریق اثرات متقابل نیروهای سیاسی و ویژه فرایندهای رای‌گیری در «دموکراسی نیابتی» متمرکز است.

تهران خیابان سمیه بعد از چهارراه دکتر مفتح کوچه جلیل مژدهی شماره ۱طبقه ۲
کدپستی ۱۹۹۱۶۴۴۷۹۱
تلفن: ۰۲۱۸۸۸۲۵۱۱۰
www.fieei.ir
info@fieei.com